

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Πρόοδος μετά φρονήσεως
Εφαρμογή μετά μαθήσεως

Θεωρία άνευ πράξεως είνε τι κενόν
πράξις άνευ θεωρίας είνε τι τυφλόν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΡΙΣΤ. Θ. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥΣ ΓΕΩΠΟΝΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΖ^{ΟΝ} ΑΡΙΘ. 178

15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1927

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ Ἀμπέλι.—Ἡ Σταφίδα.—Ἡλιος ὁ Ἐνιτύσιος.—Γεωργικὴ ἐκπαίδευσις.—Παθήσεις φυτῶν, Α' Ὁ Σκόληξ τῶν ὀπωροφόρων, Β' Ἡ καρκίνωσις τῶν ἐλαιοδένδρων.—Διήγημα ὁ Ὀλόχρυσος Σταυρός.—Ὁ Δημοδιδάσκαλος παράγων Γεωργικῆς προόδου.—Χρήσιμα φυτὰ Βρούβα. Ποικίλα, (Α' Τὰ Χημικὰ λιπάσματα ἐν Ἰταλίᾳ, Β' Τὸ θεϊκὸν ὄξυ καὶ τὰ ζιζάνια).—Ἐπίκαιρα Ὁρθοτάτη σύστασις.—Ἀλληλογραφία.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΕΙΑ

ΧΩΡΙΟΝ ΑΠΟΔΟΥΛΟΥ (ΑΜΑΡΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ)

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΖΗΤΟΥΝΤΑ ΠΕΜΠΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΤΗΣ Α. Ε. Ε. Χ. Π. Λ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΑΡΙΣΤ. ΜΟΥΡΑΤΣΙΛΟΥΣ ΓΕΩΠΟΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 33

ΤΑ ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

ΤΗΣ Α. Ε. Ε. Χ. Π. Λ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΠΝΟΝ ΕΝ ΘΡΑΚΗ

Χωρίς λίπασμα

Με λίπασμα

Ἡ ἀνωτέρα εἰκὼν παριστᾷ ἀγρὸν τοῦ Ἀθανασίου Τσογγᾶ ἐν Σταυρουπόλει τῆς Ἑλλάδος καλλιεργηθέντα διὰ καπνοῦ. Τὸ πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς εἰκόνος τμήμα ἀγροῦ ἔχει λιπανθῆ διὰ Χημικοῦ λιπάσματος 6—8—8 εἰς ἀναλογία 39 ὀκάδες τὸ στρέμμα. Παρ' ὅλον ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀριστερὸν τμήμα ἔχει ὑπολείμματα ζωϊκῆς κόπρου ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἡ ἀνάπτυξις τῶν καπνοφύτων ἐν τῷ διὰ τοῦ 6—8—8 λιπανθέντι τμήματι εἶναι ἐκδήλως ζωηρότερα καὶ ἡ ἀπόδοσις καπνοῦ ἀνῆλθεν εἰς 78 ὀκάδες τὸ στρέμμα.

ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ, Η ΣΤΑΦΙΔΑ

Εισαγωγή

Όλοι οι Έλληνες γνωρίζουμε ότι εν από τα κυριώτατα πλουτοπαραγωγικά γεωργικά προϊόντα μας είναι το κρασί και πρό πάντων η σταφίδα μας.

Προς τούτους δλοι οι ειδικοί επιστήμονες, οι από κοντά παρακολουθώντας τα γεωργικά πράγματα της χώρας μας, υποστηρίζουν, ότι ο τόπος μας έχει τοιαύτα χαρίσματα δια το αμπέλι κα την σταφίδα, ώστε δύναται να παραγάγη εις το κάθε καλλιερλούμενον στρέμμα το διπλάσιον ποσόν-πολλάκις δὲ το τριπλάσιον-από δ, τι σήμερον παράγει, και ο κτηματίας να προσπορίζεται κέρδη άρκετά ώστε και αυτός και η οικογένειά του να ζούν άνέτως και πλουσιοπαρόχως και η δόλη της τών Ελλήνων να εϋτυχοϋν.

Εν ταύτοις πολλοί συχνά οι αμπελοκτήμονες και πρό πάντων οι σταφιδοκτήμονες, δριμύτατα παραπονούνται, ότι με δυσκολίαν ενδόνουν τίς δύο άκρες: τών οικογενειακών τών εξόδων, και ότι χρονιές-χρονιές δχι μόνον δὲν εϊμποροϋν να κάμουν-ώς χρεωστέι κάθε νοικοκύρης-ένα κάποιον άποταμίευμα δια τα γηράματά των και δια την άποκατάστασιν τών τέκτων των, άλλ' είναι η-ναγκα μόνον να τρώουν τα κομποδέματα που έκαμαν τς καλές χρ νιές, η και άκόμη να δανείζονται με υπερδύγκους τόκους χρήματά από τόν ένα και άλλον έμπορον δια να οικονομήσουν τα άπ'εραϊτήτα δια την καλλιέργειαν τών κτημάτων και την συντήρησιν της οικογενείας των και της κοινωνική: θέσεώς των.

ΤάΡάνωτέρω λεγθέντα δὲν άποβλέπουν άποκλειστικώς μόνον τούς σταφιδοκτήμονας και άμπελοουργούς. Τά ίδια δύναται τις να παρατηρήσῃ και δια τούς καπνοκαλλιεργητάς και τούς έλαιοκτημίανας κτλ.

Τά δσα δὲ κατωτέρω γράφομεν αναφέρονται, από γενικής άποψέως, και εις δλους τούς καλλιεργη τας εϋγενών προϊόντων.

Όλα αυτά είναι γεγονότα θετικά και αναμφισβήτητα και πρέπει να λείψουν δια να εϊμπορή ο κόσμος και ο κοσμάκης να ζήσῃ και να προσδεύσῃ, διότι άνευ τούτων δὲν εϊμπορεί να ύπάρξη ούτε Κράτος ούτε Έθνος, άλλά πάντα θα ζούμεν ως άθροισμα ανθρώπων οι οποιοι αϊωνίως γκρινιάζουν, άλληλοκατηγορούνται και δυστυχοϋν και μάστιχα η δυστυχία των από χρόνον σε χρόνο γίνεται μεγαλυτέρα και περισσότερον άνυπόφορη, διότι ως λέγει και η παροιμία :

Η φτώχεια φέρνει γρίνια

Όλο αυτό το κακό πρέπει να λείψῃ δια να ζούμε καλά και εϋτυχημένοι ως άνθρωποι, και συγχρόνως να ιδούμε και να κάμωμεν το Έθνος μας να εϊμπορή να παρουσιάζεται εις τόν παγκόσμιον έβλον και συναγωνισμὸν εϋπρόσωπον, και να δύναται με τόλμην και θάρρος και πρό πάντων με έπιτυχίαν να διεκδική την θέσιν που του άρμόζει και την όποιαν η πολλών αϊώνων ιστορία μας έκληρονόμησε.

Όροι οικονομικής εϋρωστίας

Η έπίτευξις της εϋτυχίας του ανθρώπου προϋποθέτει την ευεξίαν και άνθηρότητα του Κράτους, τοϋτο δὲν δύναται πραγματικά και θετικά να προσδεύῃ και να είναι ισχυρόν δλικώς και ήθικώς έφ' όσον από ήμέρας εις ήμέραν και από έτους εις έτος δὲν αυξάνει η παραγωγική ικανότης έκάστου πολίτου.

Τά δύο αυτά—Ευεξία του Κράτους και αυξησις της παραγωγικότητος του Πολίτου—είναι αλληλένδετα και βαίνουσιν έν παλληλῳ δια το έν δοηθεί και ένισχύει το άλλο· δταν τὸ έν άπό τα δύο αυτά χωλαίνει, δὲν εϊμπορεί να όρθοποδίσῃ το άλλο.

Τόν νόμον αϋτόν της γενικής πολιτικής οικονομίας καλώς πρέπει να κατανοήσωσι και να χωνεύσωσιν οι Έλληνες και πρό πάντων οι γεωργοκτηματίαι, διότι αϋτοι είναι οι κυρίως παραγωγοι εις τόν τόπον μας.

Αϋτοι κυρίως έχουν την τιμήν να είναι οι στυλοβάται επί τών όποιων βασίζεται η Έλληνική κοινωνία και το Έλληνικόν Έθνος, αϋτοι λοιπόν έχουν και το καθήκον πρώτοι να γίνουν και παραγωγικότεροι και πλουσιώτεροι και τοϋτο δια την έξυ-

πηρετήσιν και τών άτομικών συμφερόντων των και του γενικού καλού όλων μας.

Πλεονεκτήματα Έλλην. γεωργίας

Δια τούς Έλληνας δὲ γεωργοκτηματίας δὲν είναι δύσκολον να γείνουν δύο και τρεϊς φορές παραγωγικότεροι από δ, τι σήμερον είναι, διότι η φύσις έπροίκισε τα κτήματά των με έκτακτα προσόντα, τα όποια επιτρέπουν την παραγωγήν πολυτίμων προϊόντων, τών όποιων η αξία από έτους εις έτος, χάρις εις τας προσόδους τών έπιστημών και τών νεωτέρων βιομηχανικών μεθόδων και της έν γένει ευεξίας όλων τών Έθνών, αυξάνει και η κατανάλωσις των πολλαπλασιάζεται.

Τώρα γεννάται το έρώτημα :

Διατί η Έλληνική Γεωργία, ένω έχει τόσον μεγάλη και σοβαρά πλεονεκτήματα δὲν ικανοποιεί έπαρκώς τόν γεωργοκτηματίαν κατά τρόπον ώστε από έτους εις έτος να γίνεται παραγωγικώτερος και πλουσιώτερος και να προάγῃται εις αληθή πολιτισμόν, όποτε θα αυξήσουν άκόμη περισσότερο τα εισοδήματά του ένεκα της έπωφελοϋς έκμεταλλεύσεως τών φυτικών καλλόνων του τόπου του; (τουρισμός, σανατόρια, θερινά και χειμερινά διαμονά κ.τ.λ. κ.τ.λ.)

Παρακάτω θα άπαντήσωμεν εις το άνωτέρω έρώτημα, άλλά δια να εϊμεθα σαφέστεροι θα έχωμεν ύπ' όψιν μας μόνον το σήμερον σπουδαιότερον—από πλουτοπαραγωγικής άποψέως μας—προϊόν μας, την σταφίδα· αι ίδιαι όμως σκέψεις εφαρμόζονται και δια τα άλλα πολύτιμα προϊόντα μας και ιδίως τόν καπνόν.

Άργότερα, δταν θα προαχθῇ άρκετά ο γεωργικός πολιτισμός μας κατά τρόπον ώστε αι γεωργικαί έπιχειρήσεις να διεξάγωνται με την επέπουσαν έπιμέλειαν και γνήσιν τών πραγματικών άναγκών τών φυτών και τών απαιτήσεων τών καταναλωτών, εις τα δύο ταϋτα πολύτιμα προϊόντα μας θα προστεθούν και άλλα: τα ξυνόδενδρα, αι δπόραι, τα λαχανικά (κονσέρβαι) τα άρωματικά φυτά, τα άνθη και αϋτά αι έλαίαι και το έλαιόδενδρον η επέπουσα καλλιέργεια και βιομηχανική κατεργασία όλων αϋτών τών πολυτίμων φυτών θα καταστήσωσι την Έλλάδα πλουσιωτάτην, ισχυράν και έσωτερικώς και έξωτερικώς και έν ενι λόγω ευδαίμονα και προσδεύουσαν. Δι την σήμερον θα περιορισθώμεν εις την μελέτην τών αιτίων, ένεκα τών όποιων η παραγωγή της σταφίδος και παραλλήλως και του καπνού δχι μόνον δὲν ικανοποιεί έπαρκώς τούς καλλιεργητάς και έμπορευμένους τα είδη ταϋτα, άλλά συχνά γίνεται άφορμή και κρίσεων κοινωνικών, έμπορικών, δημοσιονομικών κτλ. κρίσεων αι όποια ένίοτε έχουν δξύν χαρακτήρα και πλειστάκις έχουν λανθανούσας συνεπείας πολύ σπουδαιότερας και έπιβλαβεστέρας από τα φανερά κακά, τα όποια μάς προσξενούσι.

Αίτια σταφιδικών κρίσεων

Εις το άνωτέρω τεθέν έρώτημα, οι πλείστοι τών γεωργοκτηματιών και άκόμη περισσότερον τών έμπόρων, και τινες τών περι τα τοιαϋτα ασχολουμένων διανοουμένων, άδιστάκτως θα άπαντήσωσιν ότι η κυριωτάτη αίτία της μη ικανοποίησης τών γεωργοκτηματιών και έμπόρων τών ασχολουμένων με την σταφίδα (και παραλλήλως και με τόν καπνόν) είναι η υπερπα-
ραγωγή τών ειδών τούτων.

Η τοιαύτη εξήγησις του δυσαρέστου τούτου οικονομικού φαινομένου είναι—κατά την ιδικήν μου άντίληψιν—τελείως έσφαλμένη· διότι φρονώ ότι η μικρά Έλλάς με τας 600 η 700 χιλιάδας στρεμμάτων σταφιδαμπελών της δὲν δύναται να ικανοποιήσῃ τας εις σταφίδας απαιτήσεις 600—800 έκτατομμυρίων κατοίκων τών βορείων και υπερβορείων χωρών, οι όποιοι αϊσθάνονται η δύνανται να αϊσθανθώσι την ανάγκην της καταναλώσεως της πολυτίμου σταφίδος, της όποιας η παραγωγή περιορίζεται εις πολύ όλίγας ζώνας της γης, έκτάσεως πολύ μικράς και τελείως άσημάντων.

Δὲν δύναται να έννοήσω πως είναι δυνατόν να ύπάρξῃ υπερπαραγωγή ενός προϊόντος, το όποιον δὲν δύναται να καλλιεργηθῇ παρά εις πολύ μικράς έκτάσεις τελείως άσημάντων, ένω

αϋτά το ίδιον προϊόν είναι περιζήτητον από τινας έκτατονάδας έκτατομμυρίων καταναλωτών.

Κατά ταϋτα η μη ικανοποίησις του Έλληνος σταφιδοκαλλιεργητού, δὲν προέρχεται από την άφθονίαν του ποσού της Έλληνικής σταφίδος, του προσκομιζομένου δια την παγκόσμιον άγοράν (υπερπαραγωγή) άλλά πρέπει να άναζητηθῇ άλλαχοῦ· τόση μάλλον, καθ' όσον παγκοσμίως είναι άνεγνωρισμένον ότι η ποιότης της Έλληνικής σταφίδος είναι έπαισθητώς άνωτέρα της ποιότητος τών σταφίδων άλλων χωρών (Καλλιφόρνια κτλ.) αι όποια εν τούτοις συχνά έκτοπίζουν την Έλληνικήν σταφίδα και τείνουν να άντικαταστήσουν ταϋτήν.

Προς τούτοις η μελέτη τών στατιστικών της καταναλώσεως της σταφίδος άποδεικνύει ότι και εν Εδρώπῃ και εν Άμερικῇ κατά 10ετίαν έπαισθητώς αυξάνει η κατανάλωσις όλων τών ποικιλιών τών σταφίδων.

Εν τών άνωτέρω έκτεθέντων καταφίνεται ότι η δυσκολία της διαθέσεως της Έλληνικής σταφίδος δὲν προέρχεται από την υπερπαραγωγήν του τόπου μας.

Κατά την έμην άντίληψιν αι έμπορικαί κρίσεις της σταφίδος προέρχονται από άλλους λόγους τών όποιων οι σπουδαιότεροι, οϋτω: εϊπεϊν οι θεμελιώδεις, είναι δύο :

α') Η τιμή του κόστους της Έλληνικής σταφίδος είναι πολύ ύψηλή, και έπομένως ο παραγωγός δια να ικανοποιηται κάπως, έκτιμῃ το προϊόν του εις ύψηλήν τιμήν, συνεπώς και ο σταφιδέμπορος προσφέρει εις την παγκόσμιον άγοράν το πολύτιμον έλληνικόν προϊόν εις τιμάς έπαισθητώς μεγαλυτέρας από ένενας τας όποιας ζητοϋν οι ξένοι ο αφιδοπαραγωγοι και σταφιδέμποροι.

Από το άπλοϋν τούτο γεγονός έκπηγάζουν πλείστα άλλα συνεπείαι, αι όποια παραγκωνίζουν την Έλληνικήν σταφίδα εις τας παγκοσμίους άγοράς, συνεπείαι δὲ της παραγκωνίσεως ταϋτης είναι αι σταφδικαί κρίσεις αι όποια εν πολλοίς έπιφέρουσι την κακοδαίμονίαν της Πατρίδος μας.

β') Δευτέρα σπουδαία αίτία της παραγκωνίσεως της Έλληνικής σταφίδος είναι η μη έπιμελής γεωργική και έμπορική κατεργασία και συσκευή της σταφίδος.

Η προς την κατεργασίαν του πολυτίμου προϊόντος άμέλεια του Έλληνο: προέρχεται από πολλά αίτια και χαρακτηριστικά και ιδιосυγκρασίαι και άνατροφής άκόμη, δια τα όποια δὲν δύναμεθα ένταϋθα λεπτομερῶς να άπασχοληθώμεν· άλλά δὲν δύναμεθα να παραλεψώμεν να σημειώσωμεν ότι μία από τας σπουδαιότερας αίτίας της καταπτώσεως της ποιότητος της σταφίδος μας προ ρχεται από την μη έπαρκή ικανοποίησιν και του καλλιεργητού και του έμπορου, οϋτινες, μη προβλέποντες κέρδη, χάριν κακώς έννοουμένης οικονομίας εξέδων, παραμελούσι να περιποιηται πρεπόντως το προϊόν των προς μερίστην ζημίαν της ποιότητός του.

Εις τα δύο ταϋτα θεμελιώδη μειονεκτήματα της καλλιεργείας και έμπορείας της σταφίδος μας, προστίθενται και άλλα τινά αίτια δευτερευούσης σημασίας, τα όποια—όλα μαζί—συντελοϋσιν εις τόν παραγκωνισμόν της σταφίδος, και την δυστυχίαν και πτώχειαν του Έλληνο: και της Ελλάδος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα προλήψεως σταφιδικών κρίσεων

Τά άνωτέρω έκτεθέντα είναι η θεωρητική, οϋτως εϊπεϊν, εξέτασις και εξήγησις της παραγκωνίσεως της σταφίδος και του καπνού μας εις τας παγκοσμίους άγοράς.

Ο προορισμός όμως του Άγρ. Ταχ)μου δὲν είναι να άσχοληται με τα φλέγον α γεωργικά ζητήματα και να εξηγῇ ταϋτα από θεωρητικής άποψέως.

Ο προορισμός του Άγροτικού Ταχ)μου είναι να μελετᾷ από θετική και πρακτική άπόψιν τα προβλήματα της εφαρμολομένης έλληνικής γεωργίας και συγχρόνως να υποδεικνύη τα ληπτέα μέτρα προς θεράπειαν τών κακώς έχόντων· προς τούτοις τα υποδεικνύμενα παρ' ήμῶν μέτρα πρέπει να είναι από πάσης άποψέως εύκόλου εφαρμογής από κάθε γεωργοκτηματίαν

και ανάλογα προς την όλην επαγγελματικήν ανάπτυξιν του και τα οικονομικά μέσα τα όποια οϋτος άνευ πολλών κόπων και έκτακτου στενοχωρίας δύναται να διαθέσῃ.

Από όσα άνωτέρω εξεθέσαμεν, προκύπτει ότι κατά την ήμετέραν άντίληψιν η στραφίς και ο καπνός δια να συναγωνίζωνται έπιτυχώς εις τας παγκοσμίους άγοράς πρέπει:

α') μεν να κοστίζουν εις τόν παραγωγόν όσον το δυνατόν φθηνότερα (=συνεχής υποβιβασμός τιμής κόστους) και β') να είναι όσον το δυνατόν καλυτέρας ποιότητος (=συνεχής βελτίωσις της ποιότητος).

Και αι δύο αϋται έπιθυμιαί μας (desiderata) (υποβιβασμός τιμής κόστους και βελτίωσις ποιότητος) και εύκολοι είναι και τελείως έξαρτώνται από την θέλησιν του γεωργοκτηματίου χωρίς οϋτος να υποβληθῇ οϋτε εις μεγάλας δαπάνας οϋτε εις κόπους υπερβολικούς· δια την πραγματοποίησιν τών δύο τούτων έπιθυμητών βελτιώσεων (desiderata) δὲν άπαιτείται έκ μέρος του γεωργοκτηματίου παρά καλή θέλησις και έπιμέλεια· ο γεωργοκτηματίας δὲ χρεωστέι, χάριν του συμφερόντός του, και καλήν θέλησιν να έχῃ και έπιμέλειαν να δεικνύῃ δια την προαγωγήν τών έργασών του και τινας μικράς και άσημάντους· χρηματικὰς θυσίας να κάμνῃ.

Η εις έπαισθητόν βαθμόν υποτίμησις του κόστους της παραγωγής της σταφίδος και του καπνού καθως και κάθε άλλου γεωργικού προϊόντος, άσφαλώς και τάχιστα έπιτυγχάνεται δια της χρήσεως πλήρων ισορρόπων χημικών λιπασμάτων, όπως είναι οι τόποι της ΑΕΕΧΠΑ τούς όποιους συνιστᾷ ο Άγρ. Ταχ)μος. (α)

Η ευεργετική έπίδρασις τών χημικών λιπασμάτων τελείως πλέον άπεδείχθη εις όλην έν γένει την Έλλάδα, ιδίως εις την Πελοπόννησον και Κρήτην, ιδιαίτέρως εις τόν Νομόν Ηρακλείου δια τας διαφόρους ποικιλίας της σταφίδος και εις Μακεδονίαν και Θράκην δια τόν καπνόν. Η χρήσις τών πλήρων ισορρόπων χημικών λιπασμάτων υποβιβάζει την τιμήν του κόστους της σταφίδος κατά 30—60 ο)· τοϋτο βεβαιούσιν δλοι οι σταφιδοκτήμονες, οι από τινων έτών χρησιμοποιούντες τα χημικά λιπάσματα—(Βλ. σχετικὰς έπιστολάς εις την άλληλογραφίαν του Άγρ. Ταχυδρόμου).

Αλλά παρατηρητέον ότι ο εις τοιοϋτον ποσοστόν (30-60 ο)ο) υποβιβασμός της τιμής του κόστους δὲν είναι το μάξιμον· άμα πραγματοποιηθώσιν και άλλαι τινες βελτιώσεις, η κατά στρέμμα μέση παραγωγή της σταφίδος πρέπει να άνέλθῃ άνευ έπαισθητής αυξησεως και δαπανών εις 1000-1500 λίτρας, εις τα καλά στα δὲ κτήματα και εις 2000 λίτρας, όποτε η τιμή του χιλιο λίτρου παραγομένης σταφίδος θα έλαττωθῇ άκόμη περισσότερον

(α) Άλλοτε έπί μικρά έτη περιορίζομεθα να συστηώμεν άπλως την χρῆσιν τών χημικών λιπασμάτων· διότι τότε έκυκλοφόρουν μόνον λιπάσματα άρίστης συνθέσεως (τα λιπάσματα της ΑΕΕΧΠΑ)· σήμερον όμως εϊμεθα υποχρεωμένοι να συνστήσωμεν όχι άπλως την χρῆσιν όποιου δήποτε λιπάσματος, άλλά πλήρων και ισορρόπων, διότι εις το άναμεταξύ άνεφάνησαν λιπασματέμποροι κατεργαροί η άμαθεϊς, οι όποιοι συνιστοϋν όποιονδήποτε δλικόν κατά το μάλλον η ήττον καλόν, ως δύναμενον πλήρως να ικανοποιήσῃ τας ανάγκας τών φυτών άδιαφοροϋντες δια τα άποτελέσματα, τα όποια θα έχῃ ο γεωργός, και ένδικεφερόμενοι μόνον πως αϋτοι θα πραγματοποιήσουν μεγαλότερον κέρδος· ένεκα τών ενεργειών τούτων κυκλοφοροϋν από τινων έτών παρ' ήμῖν λιπάσματα έλαττωματικά προς μεγάλην ζημίαν της γεωργίας της χώρας· ο Έλλην γεωργοκτηματίας, χάρις εις την εϋφυίαν και παρατηρητικότητα του εγκρίτως άντιλαμβάνεται τας ζημίας τας όποιας του προσξενού τὰ έλαττωματικά λιπάσματα και τα άποφεύγει, άλλά εν τῷ μεταξύ ζημιώνεται σημαντικά· δια την άποφυγήν τών ζημιών τούτων καθήκον ήμῶν θεωρούμεν ρητώς και άπεριφράστως να δηλώσωμεν ότι οϋ· οϋς έρους έρία είναι σήμερον η γεωργία μας όφείλει αϋτη να χρησιμοποιῇ μόνον πλήρη ισορροπα λιπάσματα όπως είναι τα της ΑΕΕΧΠΑ.

Εις τινας περιστάσεις τα λιπάσματα ταϋτα πρέπει να ένισχύωνται δια της εις τόν άγρον προσκομίσεως οργανικών οϋσιών είτε δια προσθήκης κόπρου η εφαρμογής χλωράς λιπάνσεως.

Εις άλλας δὲ τινας περιστάσεις—άρκετα σπανίας άκόμη παρ' ήμῖν—και η προσθήκη της άσβεστού ένισχύει την ευεργετικήν ενεργειαν τών πλήρων ισορρόπων λιπασμάτων.

του, δεδομένου ότι η ήλιοπληθεια καίτοι ανώτερα των κοινών πιτύρων τυγχάνει ευθυνοτέρα τούτων. Έν εἰς λόγῳ ἡ ήλιοπληθεια εἶναι πρώτης τάξεως τροφή διὰ τὰ ζῶα καὶ δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ἄλλας τροφὰς καὶ κυρίως τὰ κοινὰ πίτυρα τοῦ σίτου καὶ ὅποια καὶ ἀκριβώτερα εἶναι καὶ δὲν ἔχουν τόσας θρεπτικὰς οὐσίας ὅσας ἔχει ἡ ἡλιοπληθεια.

Πρὸς σύγκρισιν παραθέτομεν ἀνάλυσιν τῶν πιτύρων σίτου καὶ ήλιοπιτύρων κατὰ τὸν Γερμανὸν καθηγητὴν τὴν κτηνοτροφίας κ. Kellner ἐξ ἧς καταφαίνεται ὅτι τὰ ήλιοπίτυρα εἶναι πολὺ ἀνώτερα ἀπὸ τὰ κοινὰ πίτυρα καὶ περιέχουσιν ὅλας τὰς θρεπτικὰς οὐσίας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διατροφήν τῶν ζῶων.

Αφομοιωσί- μους λευκο- ματώδεις οὐ- σίας ο)ο	Πρωτεΐνας αφομοιωσί- μους ο)ο	Λίπος ο)ο	Μὴ ἄζω- τούχους οὐσίας ο)ο	Ίνας ξύλινες ο)ο	Βαθμὸς ἀξίας (Ἀρίστη = 100)
Κ.πίτυρ. 11.1 ήλιοπτ. 32.4	12.9 35.5	3.7 11.1	40.5 14.7	2.1 3.5	79 95

(ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.— Ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω ἀναλύσεως ἔχομεν νὰ πα-
ρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἀνάλυσις ἀφορᾷ ήλιοπληθειαν παραχθεῖσαν διὰ
πίεσεως τοῦ ήλιοσπόρου εἰς πλακοῦντας καὶ ὧν τὸ ἔλαιον δὲν ἔχει
ἀφαιρεθῇ τόσον τελείως ὅσον διὰ τῶν μηχανημάτων τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ Ἐργοστασίου «ΒΕΛΟΣ» διὰ ἐπιτυχάνει νὰ ἐξέλθῃ σχεδὸν
τελείως τὸ ἔλαιον ὥστε εἰς τὰ ήλιοπίτυρα ν' ἀπομένῃ μόνον 1.5—2
ο)ο ἔλαιον).

Κατὰ τ' ἀνωτέρω τὰ ήλιοπίτυρα ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ ἀκριβώτε-
ρα ἀπὸ τὰ κοινὰ πίτυρα, ἐν τούτοις ἐπειδὴ εἰς τοὺς κτηνοτρόφους μας
εἶναι σχεδὸν ἄγνωστα δὲν ἀπέκτησαν ἀκόμη τὴν ἀνάλογον ἀξι-
αν. Τούναντιον εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου χρησιμοποιοῦνται τὰ
ήλιοπίτυρα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπάρχει μεγάλη τούτων ζήτησις,
ὁ δὲ διάσημος καθηγητὴς τῆς κτηνοτροφίας Dr. O. KELLNER
εἰς τὸ σπουδαιότερον αὐτοῦ ἔργον Die Fütterungslehre (τρίτην
ἐκδοσιν) καὶ ἐν σελίδι 114 λέγει τὰ ἑξῆς περὶ τῶν ἡλιοπιτύρων.

«Τὰ ἡλιοπίτυρα τυγχάνουσι καταλλήλστα εἰς δόσεις 2—
2,5 κιλά ἡμερησίως κατὰ κεφαλὴν διὰ τὴν διατροφήν τῶν ἀγε-
λάδων καὶ ἐπιδρῶσιν ἐννοήτως εἰς τὴν εἰς λίπος περιεκτικόν
τήτα τοῦ γάλακτος. Ἐπίσης εἶναι κατάλληλα διὰ τὴν πάχυν-
σιν τῶν διὰ σφαγὴν προωριζομένων βοῶν καὶ προβάτων καὶ ἐπιδρῶ-
σιν ἐννοήτως ἐπὶ τῆς γεύσεως τοῦ κρέατος τούτων. Ἐπίσης εἰς
τοὺς ἵππους δύναται τις νὰ διδῇ ὡς τροφήν ήλιοπίτυρα ἄνευ οὐ-
δενὸς φόδου».

Εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ βιβλίου του, ὅπου ἔχει τρόπον τινὰ θαυ-
μολογήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν διαφόρων τροφῶν, θαυματολογεῖ μὲ 100
τὸ καθαρὸν ἄμυλον καθὼς καὶ τὸν ἀραβόσιτον. Εἰς τὸ κριθάρι
δίδει βαθμὸν 69, εἰς τὴν βρώμην 93, εἰς τὰ πίτυρα τοῦ σίτου
79, εἰς δὲ τὰ ήλιοπίτυρα 95 δηλαδή 16 βαθμοὺς ἀνώτερα τῶν
πιτύρων σίτου.

Αὐτὰ λέγει ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς, ἀλλὰ καὶ ἡ πράξις παρ'
ἡμῖν ἀπέδειξεν ὅτι τῷ ὄντι τὰ ἡλιοπίτυρα τυγχάνουν τροφή
ἀνωτέρα καὶ εὐθηνότερα ἀπὸ τὰ κοινὰ πίτυρα καὶ χρησιμοποιο-
οῦνται εἰς εὐρείαν κλίμακα ἀπὸ τὰ κυριώτερα βουστάσια τῶν
Ἀθηνῶν, Πατρῶν, Αἰγίου, Κερκύρας, Κρήτης, Χίου, Αἰτωλοα-
καρνανίας, Θήρας, Κεφαλληνίας καὶ Θεσσαλονίκης. Ὅσοι δὲ
τῶν κτηνοτρόφων ἐδοκίμασαν τὰ ήλιοπίτυρα, ἐκφράζονται μετὰ
ἐνθουσιασμοῦ περὶ τούτων, ἰδίᾳ οἱ ἐπιστήμονες κτηνοτρόφοι καὶ
κτηνιάτριοι. Ὅσοι τῶν κτηνοτρόφων δυσπιστοῦν διὰ τὴν ἀξίαν
τῆς ἀνωτέρω τροφῆς δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν γνώμην τῶν εἰς
τὰς περιφέρειας τῶν εὐρισκομένων ἐπιστημόνων γεωπόνων καὶ
κτηνιάτρων τοῦ Δημοσίου. Ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ συστήσωμεν τὴν
παρὰ τῶν κτηνοτρόφων χρῆσιν τῆς τροφῆς ταύτης, διότι οὕτω
ἐνισχύεται ἡμῶς ἡ Γεωργία μας καὶ ἡ ἐν γένει Ἑθνικὴ μας
Οἰκονομία καθὼς θέλομεν ἀναπτύξῃ εἰς προσεχῆς φθλόν.

Τὰ ἡλιοπίτυρα δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ προμηθευθῶσιν
εἰς ὅλα τὰ Ὑποκαταστήματα τῆς Ἐταιρείας «ΒΕΛΟΣ» καὶ ἐν
Ἀθήναις ὁδὸς Φειδίου Ἀρ. 7 (Γραφεῖα) καὶ Ἀποθήκη : εἰς τὸ
Ἐργοστάσιον Ἐταιρείας BIO πλυσίον Σιδ. Σταθμοῦ ΣΠΑΠ,
καὶ Πειραιᾶ ὁδὸς Νικήτα 12.

ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΗΛΙΟΠΙΤΥΡΩΝ.
Εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς κ. κ. κτηνοτρόφους ὅτι τὰ ζῶα μετὰ
δυσκολίας συνθίξονται νὰ τρώγῃσι μίαν νέαν τροφήν καὶ ἰδίως

τὰ ἄλφα. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι καὶ διὰ τὸν ὀργανισμόν τῶν
ζῶων, νὰ μὴ ἀντικαταστήσωμεν ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τὰς
ἄλλας τροφὰς τῶν ζῶων μὲ τὰ ἡλιοπίτυρα ἀλλὰ νὰ τοὺς δι-
σωμεν τὴν πρώτην ἡμέραν τὰ ἡλιοπίτυρα ἀνακατεμένα μὲ τὰ
συνήθη πίτυρα ἢ μὲ τὸ ἄχυρο ὡς ἑξῆς :

Διὰ τοὺς ἵππους καὶ ἡμιόνους τὴν πρώτην ἡμέραν τοὺς δι-
δομεν μὰζι μὲ 300 δράμια πίτυρα κοινὰ, 100 δράμια ἡλιοπί-
τυρα. Τὴν δευτέραν ἡμέραν 1)2 ὁκὰ κοινὰ πίτυρα καὶ 1)2 ὁκὰ
ἡλιοπίτυρα. Τὴν τρίτην ἡμέραν 300 δράμια ἡλιοπίτυρα μὲ
100 δράμια πίτυρα κοινὰ. Ἀπὸ τὴν τετάρτην ἢ πέμπτην ἡμέ-
ραν μποροῦμεν νὰ τοὺς δίδωμεν τὰ ἡλιοπίτυρα σκέτα ἄνευ ἄλ-
λων πιτύρων 2—3 ὁκὰδες τὴν ἡμέραν εἰς δύο ἢ τρεῖς δόσεις
(πρῶτ', μεσημέρι, βράδυ).

Ἀντὶ τῶν κοινῶν πιτύρων δυνάμεθα ν' ἀναμείξωμεν τὰ ἡ-
λιοπίτυρα μὲ τὴν βρώμην ἢ κριθὴν, σάνδον κλπ. ὀλιγοστεύον-
τες ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰς ἄνω τροφὰς καὶ αὐξάνοντες τὴν ἀνα-
λογία τῶν ἡλιοπιτύρων.

Διὰ τὰς ἀγελάδας ὁμοίως ἀντικαθιστῶμεν καθ' ἑκάστην ἓνα
μέρος τῶν κοινῶν πιτύρων διὰ τῶν ἡλιοπιτύρων μέχρις ὅτου
(ἔπειτα ἀπὸ 4—5 ἡμέρας) συνθίσουσιν αἱ ἀγελάδες νὰ τρώ-
γουν τὰ ἡλιοπίτυρα σκέτα (ἄνευ ἀναμείξεως τούτων μὲ κοινὰ
πίτυρα). Καλὸν εἶναι νὰ ρίπνυνται τὰ ἡλιοπίτυρα ἐπὶ τοῦ ἄχυ-
ρου τοῦ προωριζομένου δι' ἑκάστην ἀγελάδα, διότι οὕτω τρώγει
τὸ πίτυρον μὲ μεγαλειτέραν ὁρεξιν. Εἰς τὰς ἀγελάδας δυνάμεθα
νὰ δίδωμεν ἡμερησίως 2 1)2—3 ὁκὰδας ἡλιοπίτυρα εἰς 3—4
δόσεις. Ὁ γεωπόνος καὶ κτηνοτρόφος Ἀθηνῶν κ. Μ. Συρᾶκος,
δίδει ἡμερησίως 4 ὁκὰδας ἡλιοπίτυρα εἰς ἑκάστην ἀγελάδα καὶ
παρετήρησεν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς τοῦ γάλακτος καὶ βου-
τύρου.

Διὰ τὰ βώδια τὰ προωριζόμενα πρὸς πάχυνσιν διὰ σφαγὴν,
δυνάμεθα νὰ δίδωμεν 3—4 ὁκὰδες ἡμερησίως, πάντως ὅμως δὲν
πρέπει ν' αὐξάνῃ ἀποτόμως ἡ ἡμερησίως χορηγούμενη ποσότης
ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀρχὴν.

Διὰ τὰ πρόβατα εἶναι ἀρκετὰ 100—200 δράμια ἡμερησίως
εἰς δύο δόσεις. Πρέπει ἐπίσης εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ δίδωνται εἰς
μικρὰς δόσεις καὶ, εἰ δυνατόν, ἀναμειγμένα μὲ κοινὰ πίτυρα ἢ
ἄχυρα.

Διὰ τοὺς χοίρους εἶναι ἀρκετὴ 1—1)2 ὁκὰ ἡμερησίως, εἰ
δυνατὸν ἀναμειγμένα μὲ κοινὰ πίτυρα (100—200 δράμια).
Εἰς τὴν ἀρχὴν πρέπει νὰ τὰ δίδωμεν μὲ τὰ προσοχῆς εἰς μι-
κρὰς ποσότητας (100 δράμια μόνον) ὥς ὅτου συνθίσουσιν εἰς τὸ
εἶδος αὐτὸ τῆς τροφῆς καὶ κάθε δύο ἡμέρας ν' αὐξάνωμεν τὴν
ποσότητα τῶν ἡλιοπιτύρων.

Ἡ σημερινὴ τιμὴ τῶν ἡλιοπιτύρων εἶναι δραχ. 2.00 κατ'
ὁκὰν ἐν Ἀθήναις ἔναντι δραχ. 3.40 τῶν πιτύρων σίτου. Εἶναι
δηλαδή πολὺ εὐθηνότερα τῶν κοινῶν πιτύρων καίτοι περιέχουσι
περισσότερας θρεπτικὰς οὐσίας, τοῦτο δὲ διότι, ὡς προείπομεν,
δὲν εἶναι παρ' ἡμῖν τόσον γνωστὰ ὅσον ἐν Γερμανίᾳ ὅπου γίνε-
ται μεγάλη τούτων χρῆσις.

Ἡμεῖς εἰδικῶς πρέπει νὰ φροντίσωμεν διὰ τὴν διάδοσιν τῆς
χρήσεως τῶν ἡλιοπιτύρων διότι ἡ Ἑλλὰς εἶναι εἰς θέσιν νὰ
παράγῃ ἑκατομμύρια ὁκὰδων ήλιοσπόρων ἐξ ὧν ὅχι μόνον ἀρ-
κετὸν χρυσὸν θὰ εἰσάγῃ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀλλὰ καὶ τὸ λάδι
θὰ καταστήσῃ προσιτὸν εἰς τὸν πτωχὸν λαὸν διότι εἰς τὰς τιμὰς
ποῦ ἔχει φθάσῃ τὸ λάδι ἔχει καταστῇ εἶδος πολυτελείας.

Ὅταν συνθίσετε νὰ τρέφετε τὰ ζῶα σας μὲ ἡλιοπίτυρα
τότε μπορεῖτε στὴν ἀκρὴ στὸ χωράφι σας μαζὺ μὲ τὸ καλάμ-
πόκι ἢ εἰς τὴν ἀκρὴ στὴν περιβόλι σας νὰ σπείρατε ήλιοσπορο
καὶ τοὺς καρποὺς ποῦ θὰ συλλέξητε τὸ φθινόπωρο δύνασθε νὰ
τοὺς πωλήσῃτε πρὸς Δρχ. 5. τὴν ὁκὰ εἰς τὴν ἰδίαν Ἐταιρείαν
ποῦ ἀγοράζετε τὰ ἡλιοπίτυρα. Τὸ εἰσόδημα ἀπὸ τοὺς ήλιοσπό-
ρους δὲ εἶναι μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ καλάμπόκι καὶ τὸν καπνο
κατὰ στρέμμα.

Δοκιμάσατε ὅλοι τὰ ἡλιοπίτυρα διὰ τὴν διατροφήν τῶν
ζῶων σας καὶ σπείρατε ὅλοι ήλιοσπορον τὴν ἀνοιξὶ διὰ νὰ εἰσ-
πράξετε χρήματα τὸ φθινόπωρο.

Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Διπλωματοῦχος Γεωπόνος καὶ Δασολόγος τοῦ ἐν Μονάχῳ
Πολυτεχνείου καὶ Πανεπιστημίου

Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Κατ' αὐτὰς αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες ἀναγράφουν, ὅτι εἰς
τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας μετὰ δραστηριότητος καὶ νευ-
ρικῆς ὑπερεξέργσεως μελετῶνται σπουδαῖα μέτρα διὰ τὴν
γεωργικὴν ἐκπαίδευσιν.

Εὐχάριστος λίαν ἡ εἰδησις αὐτὴ διότι ἡ **σωτηρία
τῆς Ἑλλάδος δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ παρὰ διὰ τῆς
πραγματικῆς προόδου τῆς Γεωργίας.**

Δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας τὰ συνταχθέντα καὶ συζητούμενα
νομοσχέδια οὐδὲ καὶ ἀκριβῆ καὶ πῶς γινώσκιν τοῦ περιεχομένου
αὐτῶν ἔχομεν, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν σαφὴ
γνώμην περὶ τῆς πραγματικῆς χρησιμότητος αὐτῶν, ἐπομένως
δὲν δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ταῦτα.

Κατὰ τὰς γενικὰς πληροφορίας τῶν ἀρμοδίων, τὰς ὁποίας
ἀναγράφουσιν αἱ ἐφημερίδες, φαίνεται ὅτι ἡ βᾶσις τοῦ νέου
προγράμματος τῆς Γεωργικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως
βασίζεται ἐπὶ τῶν ἑξῆς :

1ον) Ἰδρύσιν παρ' ἑκάστῳ Δημοτικῷ Σχολεῖῳ ἀγροτικῆς
περιφέρειας, γεωργικῆς Σχολῆς διαρκείας δύο περίπου ἐτῶν,
ὅπως εἰς ταύτας οἱ μέλλοντες γεωργοὶ τῆς χώρας μορφω-
θῶσιν ἐπαγγελματικῶς.

2ον) Τὸ διδασκτικὸν προσωπικὸν τῶν στοιχειωδῶν τούτων
Γεωργικῶν Σχολῶν θὰ ἀποτελῇται ἀπὸ τοὺς σήμερον ὑπηρε-
τοῦντας δημοδιδασκάλους προσηκόντως, κατὰ τὰ διάφορα ἐκ
παραλλήλου συστήματα, καταρτιζομένους γεωργικῶς.

3ον) Ἐνίσχυσις τοῦ ἔργου τῶν δημοδιδασκάλων ὑπὸ τῶν
Γεωπόνων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ἐὰν ὄντως τοιαύτη εἶναι ἡ βᾶσις τῆς νέας Γεωργικῆς Πο-
λιτικῆς τοῦ Κράτους, ἦτοι : νὰ μεριμνᾷ νὰ **παρασκευάσῃ διὰ
τὴν νέαν γενεάν γεωργοὺς ἀνεπτυγμένους καὶ προσδευτι-
κοῦς**, τὰ ἐπιτευχθέντα πρακτικὰ ἀποτελέσματα δὲν θὰ
εἶναι σημαντικὰ.

Ἡ βᾶσις εἶναι τελείως ἐσφαλμένη ἀπὸ πραγματικῆς καὶ
πρακτικῆς ἀπόψεως, διότι πρῶτον μὲν τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς
ταύτης ἐνεργείας—ὅσον καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ταῦτα ἐπιτυχῇ
—θ' ἀναφανῶσι μετὰ μακρὰν χρονικὴν περίοδον, τοῦλάχιστον
μετὰ μίαν δεκαετίαν, ὅτε οἱ πρῶτοι ἀπόφοιτοι τῶν τοιούτων
Σχολῶν θὰ γεωργήσωσιν αὐτοβούλως καὶ δι' ἴδιον λ) μόνον
δεύτερον δέ, μόνον ἐν μικρότατον ποσοστῶν τῶν ἀποφοίτων
τούτων καὶ ἐν ἐλαχίστῳ μέτρῳ θὰ δυνηθῶσιν νὰ ἐφαρμώσωσι
τὰ ὅσα ἐδιδάχθησαν οἱ πλείστοι αὐτῶν θὰ ἀποροφηθῶσιν
ὑπὸ τῆς μεγάλης μάζης τῶν ρουτινιέριδων γεωργῶν καὶ τε-
λείως θὰ ἀπορροηθῶσιν πρὸς αὐτοὺς.

Τοὺς ἰσχυρισμοὺς μας τούτους δυνάμεθα καὶ διὰ θεωρητι-
κῶν καὶ πρὸ πάντων διὰ στατιστικῶν δεδομένων νὰ υποστη-
ρίξωμεν, ἀλλὰ δὲν κάμνομεν τοῦτο χάριν συντομίας.

Ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἶμαι διασώτης τῆς γνώμης ὅτι εἰς τὰ
δημοτικὰ σχολεῖα τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν ἀπαραίτητος
πρέπει νὰ ἐπικρατῇ ἀναταπαύτως ἡ **γεωργικὴ** γνώμη, καὶ ἡ
εἰκὼν τῆς Δήμητρας παντοῦ νὰ πρωτοστατῇ, παρὰ τὴν
πρὸς τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ χρηστοῦ
πολίτου.

Βεβαίως, εἰς τὸ σύντομον αὐτὸ σημείωμα δὲν εἶναι δυνατόν
νὰ ἐκτεθῇ τὸ πρόγραμμα τῆς κατὰ τὴν κατεύθυνσιν ταύτην,
δημοτικῆς μας ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου μελε-
τῶμενον σύστημα τῆς μονομεροῦς ἐκπαιδεύσεως τοῦ παιδικοῦ
γεωργικοῦ πληθυσμοῦ, ὅσον τέλειον καὶ ἂν ὑποτεθῇ καὶ ἐν
τῇ θεωρητικῇ συνθέσει του, καὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ πρακτικῇ
ἐφαρμογῇ του, δὲν δύναται νὰ δώσῃ τελείως τὰ ποθοῦμενα
ἀποτελέσματα, παρὰ μόνον ὅταν ἀποτελεσματικῶς ἐνισχύε-
ται καὶ ἀπὸ τῆς ἐκ παραλλήλου συνεχῇ ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπαγ-
γελματικῇ μόρφωσιν τῶν σήμερον ἐμπράκτως ἐνασχολουμέ-
νων μὲ τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ βᾶσις

τῆς γεωργικῆς μας πολιτικῆς πρέπει νὰ ἦναι ἡ **μόρφωσις**
τῶν σήμερον ἐνασχολούντων τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα, παρὰ τὴν
λῶς δὲ νὰ μεριμνήσωμεν καὶ διὰ τὴν ἀρτιωτέραν μόρφωσιν τῶν
μελλουσῶν γενεῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν γε-
ωργίαν.

Ἡ μόρφωσις δὲ τῶν σήμερον ἐνασχολούντων τὸ γεωργικὸν
ἐπάγγελμα εὐκολώτατα, ἄνευ πολλῶν βαπανῶν, καὶ πρὸ πάν-
των ἀποτελεσματικώτατα ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς διὰ τῶν
ὀφθαλμῶν διδασκαλίας, ἥτοι διὰ τῶν **ἀποδεικτικῶν ἄγρων**
πάσης φύσεως, ἐγκαθισταμένων παρ' ἀνθρώπων τιμίων, δρα-
στηρίων καὶ γνωρίζοντων τελείως ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὴν
φύσιν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀνατεθείσης αὐτοῖς ἐντολῆς.

Εὐνόητον εἶναι, ὅτι ἡ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν διδασκαλία ἀπα-
ραιτήτως πρέπει νὰ ἐνισχύεται καὶ ἀπὸ ὁλοῦς τοὺς παραγόν-
τας καὶ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ὑποδεικνύει ἡ **προπαγανδιστικὴ
ἐπιστήμη.**

Ἡ προπαγανδιστικὴ ἐργασία τῆς ΑΕΕΧΠΑ, στηριζομένη
κυρίως ἐπὶ τῶν ἀποδεικτικῶν ἄγρων, ἀπεδείχθη ὑπὸ τῶν πραγ-
μάτων λίαν ἀποτελεσματικὴ.

Πρὸς τοῦτοις, ἡ διὰ τῶν ἀποδεικτικῶν ἄγρων ἐπαγγελματικὴ
μόρφωσις τοῦ σήμερον ἐνασχολούντος τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα,
τὰ μέγιστα θὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἀφομοιωτικὴν δύναμιν τῆς ἐπι-
κρατούσης κακῆς **ρουτίνας** τοῦτο δὲ θὰ καταστήσῃ ἀποτελε-
σματικώτερον καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν παιδῶν, οὔτινες αὐριο-
ν γινόμενοι ἐπαγγελματίαι, θὰ ὑφίστανται ὀλιγώτερον τὴν πίεσιν
τῆς ρουτίνας καὶ εὐχερέστερον θὰ βαδίσωσι τὴν ὁδὸν τῆς
προόδου.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἄνω λεχθέντων, ἀπαραίτητον θεω-
ροῦμεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἡ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν διδασκα-
λία (**ἀποδεικτικοὶ ἄγροι**) πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὰ ἀπλού-
στερα καὶ μάλιστα τὰ ἐπικαιρότατα ζητήματα τὰ μάλιστα
ἐνδιαφέροντα τῶν γεωργῶν.

Τοιαῦτα δὲ ἐπικαιρά καὶ ἐπείγοντα ζητήματα εἶναι κυρίως
δύο, ἦτοι :

α) Ἡ τελειότερα διατροφή τῶν φυτῶν (Χημικὰ Λιπάσματα)
διὰ τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καὶ
β) Ἡ καταπολέμησις τῶν παθήσεων τῶν φυτῶν πάσης φύ-
σεως πρὸς διάσωσιν τῆς ἤδη πραγματοποιηθείσης παραγωγῆς.

Ἡ ἀπὸ δεκαπενταετίας διδασκαλία τοῦ Ἀγροτικοῦ
Ταχυδρόμου κυρίως στηρίζεται ἐπὶ τῶν δύο τούτων βάσεων.
Τὰ ἀποτελέσματα δὲ τῆς ἰσχυρῆς τοιαύτης διδασκαλίας
εἶναι λίαν ἐκφανοποιητικά.

Τὴν ὁδὸν ταύτην βελτιομένην καὶ ἐπεκταμένην, πρέπει
νὰ ἀκολουθήσωσι καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐπιθυμοῦσι καὶ ἐπιδιώκωσι
τὴν πραγματικὴν βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῆς γεωργίας μας.

ΑΡ. Θ. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥΣ

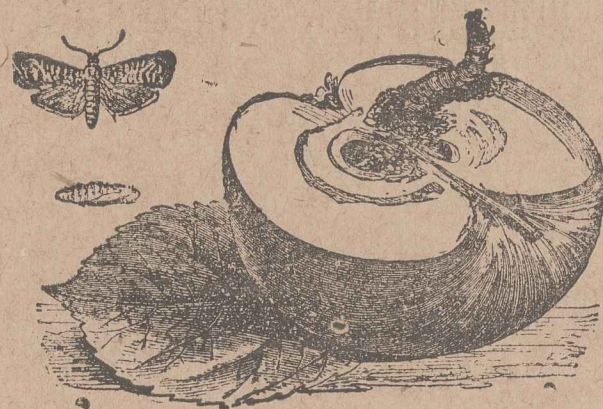
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΦΥΤΩΝ

Ο ΣΚΩΛΗΣ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΦΟΡΩΝ

Συχνότατα βλέπομεν τὰ μήλα καὶ τὰ ἀπῖδια τὸ καλοκαίρι
νὰ πέφτουν σπρώμα κατὰ γῆς· ἐν πάρῳ καὶ ἐξετάσωμεν
ἓνα τοιοῦτον μῆλον βλέπομεν ὅτι ἔχει μίαν τρυπίσαν εἰς τὸ
πλάι, ἅμα δὲ τὸ κόψωμεν, τὸ ἐσωτερικόν του εἶνε σαρανωφα-
γμένον. Ἐὰν κανὲν ἀπ' αὐτὰ τὰ πεποιημένα μῆλα δὲν ἔχει
τρυπίσαν ἐξόδου τοῦ ἐντόμου καὶ τὸ κόψωμεν, θὰ εὐρωμεν
μέσα μίαν στοὰν καὶ τὸ σκουλήκι, τὸ ὁποῖον εἶνε ἡ αἰτία ὅλου
τοῦ κακοῦ καὶ δὲν ἐπρόφθασεν ἀκόμη νὰ ἐξέλθῃ.

Περιγραφή τοῦ ἐντόμου. — Τὸ καταστρεπτικὸν αὐτὸ
σκουλήκι ἔχει μήκος 1—1)2 ἑκατοστῶν, εἶνε δὲ κόκκινον,
κίτρινον ἢ ροδόχρουν, ἀναλόγως τῆς ποικιλίας τοῦ μῆλου ἐν-
τός τοῦ ὁποῦ εὐρίσκεται. Ἡ κεφαλὴ του εἶνε πάντοτε χρώ-

ματος βαθέως καστανού. Το σκουλήκι αυτό είναι ή κάμψη μιας πεταλούδας εις την οποίαν οι έντομολόγοι έδωκαν το όνομα καρπόκαψα (carposapsa pomonella). Η πεταλούδα είναι σταχτιά έχει δὲ μήκος ἀπὸ 1)2-1 εκατοστόν. Τὸ σώμα της εἶνε ἐπίσης σταχτί, ὅπως αἱ πτέρυγές της ἀλλ' αἱ δύο πρώται εἶνε κεκοσμημέναι με καθέτους ραβδώσεις βαθυτέρου χρώματος, εἰς δὲ τὸ ἄκρον ἔχουν 12 κιλίδια φαῖαν περιτριγυρισμένην ἀπὸ μίαν γραμμὴν κυτρίνην. Αἱ δύο ἄλλα πτέρυγες ἔχουν χρῶμα σκέτο σταχτί. (Βλέπε εἰκόνα).

Ὁ Σκώληξ τῶν μῆλων
(Carpocapsa pomonella)

Πεταλούδα, χρονδαλλίς, σκώληξ.

Βιολογικὸς κύκλος. — Ἡ πεταλούδα αὕτη, ἥτις ἀναφαίνεται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνθήσεως τῶν μηλέων, συνήθως περὶ τὸ τέλος, πηγαίνει καὶ γεννᾷ ἀπὸ ἑναυθὸν εἰς τὸ κέντρον τοῦ μαρανθίντος ἀνθους, ἥτοι εἰς τὸ μᾶτι τοῦ μικροῦ φρούτου. Ὅκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν ὠστοκίαν γίνεται ἡ ἐκκόλαψις τοῦ αὐγοῦ καὶ ἐξέρχεται ἡ μικρὰ κάμψη, ἥτις τρυπᾷ τὸ ἀναπτυσσόμενον φρούτον, εἰσέρχεται ἐντὸς καὶ κατατρῶγει τὴν ψύχαν, κάμνει στοὰν ἀντικαθίστῶσα τὴν ψύχαν μετὰ τὰ περιωμάτα της καὶ φθάνει οὕτω μέχρι τοῦ κέντρον τοῦ μήλου, τὸ ὁποῖον καὶ κατατρῶγει. Αὐτὰ εἶνε τὰ σαρακωμένα μῆλα ποῦ βλέπομεν. Ἡ τρύπα τῆς εἰσόδου τῆς κάμπης δὲν φαίνεται εὐκόλα, διότι τὸ μῆλον ἐξακολουθεῖ ν' ἀναπτύσσεται μετὰ ὅλην τὴν προσβολὴν καὶ ἡ τρυπίτσα κλίνει.

Ἡ κάμψη παραμένει οὕτω ἐντὸς τοῦ φρούτου περὶ τὰς 20 ἡμέρας, φροντίζει δὲ ἐν τῇ μεταξὺ ν' ἀνοίξῃ μίαν στοὰν ἐξόδου. Τὰ οὕτω προσβληθέντα φρούτα πέφτουν συνήθως πρὶν νὰ ὀριμᾶσουν, ἢ δὲ κάμψα ἐξέρχεται καὶ πηγαίνει κάτω ἀπὸ ξερὰς φλούδας τῶν δένδρων διὰ νὰ κάμῃ τὸ κουκούλι της καὶ μεταμορφωθῇ εἰς νύμφην ἀπὸ τὴν ὁποίαν μετὰ 20 πάλιν ἡμέρας θὰ βγῇ ἡ πεταλούδα διὰ νὰ ἐπαναρχίσῃ τὰς καταστροφὰς της. Ἐκάστη πεταλούδα γεννᾷ 50-60 αὐγά ἀπὸ ἑν εἰς ἑκαστον φρούτον, οὕτως ὥστε μᾶς καταστρέφει 50-60 μῆλα.

Ἡ δευτέρα γενναὶ τῆς πεταλούδας εἶνε καταστρεπτικώτερα τῆς πρώτης, καθ' ὅσον, ἐκτός τοῦ ὅτι εἶνε ἀφροντοτέρα προσβάλλει τὰ μῆλα, τὰ ὁποῖα παραμένουν ἐπὶ τοῦ δένδρου ὅταν ἤδη εἶνε μεγάλα καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπέμβωμεν ἀποτελεσματικῶς νὰ τὴν καταπολεμήσωμεν μετὰ τὸ δηλητήριον, διὰ τὸν φόβον τῆς δηλητηριάσεως τῶν ἀνθρώπων ποῦ θὰ φάγουν κατόπιν τὰ μῆλα αὐτά.

Τὰ οὕτω προσβληθέντα μεγάλα μῆλα μεγαλύνουν συνήθως ταχύτερον ἀπὸ τὰ ὑγιᾶ τοιαῦτα, ἀλλὰ πίπτουν πρὶν εἰσέτι ὀριμᾶσουν τελείως. Ἐὰν ἡ κάμψη ἐπρόφθασε ν' ἀναπτυχθῇ τελείως, ἐξέρχεται ἀμέσως καὶ κάμνει αὐτὴν τὴν φορὰν ἑνα στερεὸν κουκούλι κάτω ἀπὸ τοὺς ξηροὺς φλοιοὺς τῶν δένδρων ἢ ξηρὰ χόρτα διὰ νὰ περάσῃ τὸ χειμῶνα της, τὴν δὲ ἀνοίξῃ ἀπὸ αὐτὰ τὰ κουκούλια θὰ ἐξεέλθῃ ἡ πεταλούδα. Αὐτὸς εἶνε ὁ βιολογικὸς κύκλος τοῦ ἐντόμου.

Μέσα καταπολεμήσεως. — Τὰ μέσα καταπολεμήσεως τοῦ ντόμου τοῦτου εἶνε ἅπαντα προληπτικά, διότι ὅταν τὸ σκουλήκι εἶνε πλέον μέσα εἰς τὸ μῆλον, ὁ κάθε ἑνας ἐννοεῖ ὅτι δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ τὸ καταστρέψωμεν χωρὶς νὰ βλάψωμεν καὶ τὸ μῆλον ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται.

1ον) **Συλλογὴ καὶ καταστροφὴ τῶν πεσόντων μῆλων.** — Ὅλα τὰ προσβεβλημένα μῆλα ποῦ πέφτουν μόνον τῶν κάτω

πρέπει νὰ συλλέγωνται ἀμέσως καὶ νὰ δίδωνται ὡς τροφὴ εἰς τὰ ζῶα. Καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴν προφθᾷ τὰ σκουλήκι, τὸ ὁποῖον εἶναι μέσα νὰ βγῇ διὰ νὰ γίνῃ πεταλούδα καὶ ξαναρχίσῃ τὰς καταστροφὰς του. Καταστρέφοντες οὕτω αὐτὰ τὰ μῆλα ἐνωρὶς, καταστρέφομεν ὅλην τὴν νέαν γενεάν, ἥτις ἀναφαίνεται συνήθως κατ' Αὐγουστον καὶ περιορίζομεν κατὰ πολὺ τὰς ζημίας μας. **Ὡστε ἡ συλλογὴ αὐτῆ τῶν πεσμένων μῆλων οὐδέποτε πρέπει νὰ παραλείπεται.**

2ον) Ἐπίχρισις τοῦ κορμοῦ τοῦ δένδρου διὰ γαλακτώματος ἀσβέστου.

Ἡ ἐργασία αὕτη πρέπει νὰ γίνεταί ἀπαραιτήτως τὸν χειμῶνα. Ἀφαιροῦμεν πρῶτον μετὰ ἑνα οἰονδήποτε τρόπον ὅλας τὰς ξηρὰς φλούδας τοῦ δένδρου καὶ κατόπιν ἀσβεστονομεν ὅλον τὸν κορμὸν ἕως τὸν σταυρὸν τῶν μεγάλων κλώνων μετὰ ἑνα γαλακτωμα ἀπὸ 10 ὀκάδες ἀσβέστου εἰς 100 ὀκάδες νεροῦ. Καλὸν εἶνε νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν διάλυσιν αὐτὴν καὶ 1 ὀκτὼν θειικοῦ χαλκοῦ διὰ νὰ τὸ προφυλάξωμεν καὶ ἀπὸ ἄλλα παράσιτα.

3ον) Μία καλὴ παγὶς διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ σκουλικιοῦ εἶνε νὰ κάμνωμεν κατὰ Ἰούλιον ἑνα εἶδος περιλαίμιου ἀπὸ ξηρὰ χόρτα εἰς τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου. Τὸ σκουλήκι ὅταν βγῇ, πρὶν ἀκόμη πέσῃ τὸ μῆλον, πηγαίνει εἰς αὐτὰ τὰ χόρτα καὶ κουκουλιάζει, μετὰ μερικὰς ἡμέρας 15-20 βγάζομεν αὐτὰ τὰ χόρτα καὶ τὰ καίνομεν, ἔτσι δὲ καταστρέφομεν ὅλαις ταῖς κάμπαις ποῦ ἐπῆγαν νὰ προφυλαχθῶν ἐκεῖ μέσα.

Δέννομεν κατόπιν ἄλλα χόρτα, τὰ ὁποῖα θὰ κάψωμεν πάλιν τὸ φθινόπωρον πρὶν ἀσβεστονώσωμεν τὸ δένδρον, καὶ ἔτσι καταστρέφομεν ταῖς χρυσάλιδες τῆς 2ας γενεᾶς ποῦ ἐπῆγαν ἐκεῖ διὰ νὰ περάσουν τὸν χειμῶνα τῶν.

Ἐὰν ἀποθημεύσωμεν τὰ μῆλα, πρέπει κατόπιν νὰ ἀσπρίσωμεν μετὰ ἀσβέστου ὅλους τοὺς τοίχους διὰ νὰ καταστρέψωμεν ὅλα τὰ ἔντομα, τὰ ὁποῖα ἐφέραμεν μαζί μετὰ τὸν σαρακωμένα μῆλα διαφυγόντα τὴν προσοχὴν μας.

Ὅλα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ὑποδεικνύομεν ἀνωτέρω εἶνε ἀπαραίτητα, διότι περιορίζουν κατὰ πολὺ τὸ κακόν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκμηδενίσωμεν τελείως τὸν ἐχθρὸν αὐτὸν καὶ νὰ περιορίσωμεν τὰς ζημίας τὰς ὁποῖας μᾶς κάμνει εἰς τὸ ἐλάχιστον, πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμεν καὶ δραστικώτερον μέσον, καὶ τοῦτο εἶνε οἱ ψεκάσμοι δι' ἀρσενικοῦ μολύβδου.

4ον) **Ψεκάσμοι μετὰ ἀρσενικὸν μολύβδον.**
Δόσεις. — Ἀρσενικὸς μολύβδος δράμια 200.
Νερὸ ὀκάδες 100.

Διαλύομεν πρῶτον τὸν ἀρσενικὸν μολύβδον εἰς ἑνα δοχεῖον μετὰ μίαν ὀκτὼ νερό, καὶ αὐτὴν τὴν διάλυσιν τὴν ρίπτομεν μέσα εἰς ἑνα φουρνι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐβάλαμεν 99 ὀκάδες νερό, ἀνακατώνομεν καλὰ καὶ ἡ διάλυσις εἶνε ἑτοιμος. Ὅποιος δὲν ἔχει πολλὰ δένδρα καὶ δὲν τοῦ χρειάζεται τόσο πολὺ ὑγρὸν νὰ κάμῃ τὴν 1)2 δόσιν δηλαδὴ:

Ἀρσενικὸν μολύβδον δράμια 100.
Νερὸ ὀκάδες 50 ἢ καὶ τὸ τέταρτον.

Ἐποχὴ ψεκάσμων. Ὁ πρῶτος ψεκάσμος πρέπει νὰ γίνῃ ἀπαραιτήτως εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνθισιν τῶν μηλέων, δηλ. μόλις ἀρχίζουν νὰ μαραίνωνται τὰ ἄνθη καὶ νὰ πίπτουν τὰ πέταλα τῶν ἀνθῶν. Πρέπει δὲ ἰδίως νὰ διαβρέχωμεν τὰ μάτια ποῦ ἔδωσαν τὸν καρπὸν, διότι ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, ἐκεῖ πηγαίνει τὸ ἔντομον καὶ γεννᾷ.

Ὁ δεύτερος ψεκάσμος πρέπει νὰ γίνῃ ἑνα μῆνα μετὰ τὸν πρῶτον καὶ νὰ ψεκάσωμεν ἰδίως τὰ δερμένα μικρὰ μῆλα, διότι ἐκεῖ πηγαίνει καὶ γεννᾷ ἰδίως τὸ ἔντομον τῆς 2ας γενεᾶς καὶ κατὰ συνέπειαν ἐκεῖ θὰ τὸ ἐπιτύχωμεν νὰ τὸ δηλητηριάσωμεν. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ μῆλα προσβάλλονται καὶ ἀπὸ μίαν ἄλλην ἀσθένειαν, τὴν βούλαν (tavelure, fusieladium) καλὸν εἶνε νὰ γίνεταί συνδυασμὸς ψεκάσμων περοσπορίνης μετὰ τοῦ ἀρσενικοῦ μολύβδου.

Δόσεις. — Περοσπορίνη 1) 2) ὀκά.
Ἀρσενικὸς μολύβδος 1) 2) ὀκά.
Νερὸ 100 ὀκάδες.

Εἰς ἑνα βαρέλι διαλύομεν πρῶτον τὴν περοσπορίνην ἐντὸς 95 ὀκάδων νεροῦ. Κατόπιν εἰς ἑν ἄλλο δοχεῖον βάζομεν 5 ὀκάδες νεροῦ καὶ ρίπτομεν σιγὰ σιγὰ τὸν ἀρσενικὸν μολύβδον, ἀναδεύοντες καλὰ. Ὅταν ὁ ἀρσενικὸς μολύβδος ἀνακατωθῇ

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΛΛ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ-33, ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: ΟΞΕΑΛ, Ἀθήνας -- Τηλέφωνον Ν. 6-89

ΑΠΟΘΗΚΑΙ:
ΑΘΗΝΑΙ: Παλιὸς σταθμὸς Θησείου
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: 20 Ὁδὸς Ἀριστείδου
καὶ ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

Εἰς πάσας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ: Κοινοί, Ἐπιστεγάζεως καὶ Ἀδιαφανεῖς (MAT)

ΕΙΔΗ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΥΑΛΟΥ:

Φιάλαι γυμναί: Κονιάκ, Οἶνου, Λικέρ, Ζύθου, Ἀεριούχων Ποτῶν, Μεταλλικῶν Ὑδάτων, Φαρμακείων.

Γαλόνια Γυμνὰ καὶ Πλεκτά.

Δαμιτζᾶναι Πλεκτά. **Παγωνιέραι** Πλεκτά.

Βαρελάκια Γυμνὰ καὶ Πλεκτά.

ΕΙΔΗ ΛΕΚΗΣ ΥΑΛΟΥ:

Ποτήρια Ὑδατος, Οἶνου, Ζύθου, Λικέρ, Ρακῆς, Οὔζου. — **Φιάλαι** Τραπέζης καὶ Νυκτοφιάλαι. — **Κανύτια.** — **Φρουτιέρες** καὶ **Σαλατιέρες.** — **Πιετέλλα.** — **Δισκάκια.** — **Ἀλκατοδοχεῖα.** — **Γλυκοδοχεῖα.** — **Μελανοδοχεῖα.** — **Βεντοῦζες.** — **Ἐσωνιόηλα.** — **Ἀνθοδοχεῖα.** — **Λάρπαι.** — **Λαμποδοχεῖα.** — **Λαμπύραλα.** — **Λαμπζόρα.**

Τιμοκατάλογοι καὶ εἰκονογρ. Δευκώματα ἀποστέλλονται δωρεὰν τῷ αἰτοῦντι

καλὰ μετὰ τὸ νερό, ρίπτομεν τὸ δεύτερον τοῦτο παρασκεύασμα ἐντὸς τοῦ πρώτου σιγὰ σιγὰ καὶ ἀνακατώνοντας διαρκῶς, οὕτως ὥστε ἡ ἀνάμειξις μετὰ τὸν πολτὸν περοσπορίνης νὰ γίνῃ τελεία, καὶ ἔχομεν οὕτω ἑνα τέλειον παρασκεύασμα διὰ νὰ καταπολεμήσωμεν τὰς 2 κυριώτερας ἀσθενείας τῶν μηλέων καὶ ἀπηδεῶν. Πρὸ τοῦ γεμίματος τοῦ ψεκάστρος πρέπει ἡ διάλυσις αὕτη πάντοτε νὰ ἀνακατεύεται διότι ὁ ἀρσενικὸς μολύβδος κατακάθεται.

Ψεκάστρες. — Οἱ κοινὸι ψεκάστρες, τοὺς ὁποῖους χρησιμοποιοῦμεν διὰ τοὺς ψεκάσμοις τῶν ἀμπελιῶν, δύνανται νὰ χρησιμοποιῶσιν καὶ διὰ τοὺς ψεκάσμοις τῶν δένδρων, μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι πρέπει νὰ προστίθεται μία δακτυλίθρα μακρὰ διὰ νὰ ἐκτοξεύεται τὸ ὑγρὸν μετὰ δύναμιν καὶ νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ δένδρου.

Ὅταν ἔχωμεν ὅμως πολλὰ δένδρα, διὰ νὰ γίνεταί ἡ ἐργασία ταχύτερον καὶ καλύτερον, τότε πρέπει νὰ προμηθευθῶμεν εἰδικὸν ψεκάστρα διὰ δένδρα.

Ἀναγκαῖα ποσότητες πολτοῦ. — Εἶνε δύσκολον νὰ υπολογίσῃ κανεὶς τί ποσὸν πολτοῦ θὰ ἐξοδευθῇ, καθότι τὸ τοιοῦτον ἐξαρτᾶται 1) ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ δένδρου καὶ 2) ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας.

Κατὰ μέσον ὅρον ὁμοῦς διὰ δένδρον τοῦ ὁποῖου τὸ ἄκρον τῶν κλάδων φθάνει εἰς 2 μέτρα ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν κορμὸν, διὰ μίαν καλὴν διαβροχὴν θ' ἀπαιτηθῶν 2 ὀκάδες περίπου πολτοῦ, ἥτοι ἐὰν κάμνωμεν δύο διαβροχὰς θὰ χρειασθῶμεν δι' ἑκαστον δένδρον 4 ὀκάδες πολτοῦ. Ἐὰν τὸ δένδρον ἔχει τὴν ἄκρην τῶν κλάδων τοῦ 4 μέτρα ἀπὸ τὸν κορμὸν θὰ ἀπαιτηθῶν δι' ἑκαστον ψεκάσμον περὶ τὰς 8 ὀκάδες πολτοῦ.

Ἀναγκαῖα προφυλάξεις. — Ὁ ἀρσενικὸς μολύβδος εἶνε σφοδρὸν δηλητήριον, ὅλοι τῆρα πλέον τὸ γνωρίζουν ἀπὸ τοὺς ψεκάσμοις τοῦ δάκνου, μ' ὅλα ταῦτα δὲν θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς ἀναγκαῖας προφυλάξεις πρὸς πρόληψιν ἀτυχημάτων.

1ον) Τὸ δοχεῖον τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ἀρσενικοῦ μολύβδου πρέπει νὰ πλύνεται καλὰ, τὸ δὲ νερό νὰ ρίπτεται εἰς τὴν καταβάθραν, ἢ πάντως εἰς μέρος ὅπου νὰ μὴν εἶνε δυνατόν νὰ πιῶν τὰ ζῶα, ἢ νὰ βραχοῦν χόρτα, τὰ ὁποῖα δυνατόν νὰ φάγουν τὰ ζῶα κατόπιν.

2ον) Ὁ ἐργάτης ὁ ὁποῖος θὰ ψεκάσῃ, πρέπει νὰ προσέχῃ νὰ μὴ πίπτουν σταγόνες εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἐπίσης πρέπει νὰ μὴ βάλλῃ τὰ χεῖρά εἰς τὸ σῶμα (δηλαδὴ νὰ μὴ καπνίσῃ καὶ νὰ μὴ φάγῃ), πρὶν τὰ πλύνῃ καλὰ.

3ον) Απαγορεύεται απολύτως η βοσκή κάτω από τα ψευδοκασθέντα δένδρα, τουλάχιστον επί 15 ημέρας μετά τον ψευδοκασμόν, διότι εάν φάγουν χόρτον βρεγμένον από τον πολτόν, υπάρχει κίνδυνος να δηλητηριασθούν και να φοβισούν.

Περὶ ληψις. 1ον) Ο σκόληξ των μηλεών προέρχεται από μίαν μυτιαν, ή όποία γεννᾷ τ' αυγά της εις τὸ τέλος της ἀνθήσεως μέσα εις τὸν κάλυκα.

2ον) Τὰ μέσα καταπολεμήσεως εἶνε :

α) Συλλογή και καταστροφή όλων των φρούτων που πέφτουν κάτω.

β) Ἀφαίρεσις τὸν χειμῶνα των ξηρῶν φλοιῶν και ἐπίχρισις τοῦ κορμού με ἀσβεστόγαλα.

γ) Ψεκασμοὶ με ἀρσενικὸν μόλυβδον ἢ καλύτερον με περοπορίνην και ἀρσενικὸν μόλυβδον.

Ο 1ος ψεκασμὸς περὶ τὸ τέλος της ἀνθήσεως και ὁ

2ος εἴκοσι ημέρας ἕως ἑνα μήνα κατόπιν.

Θ. ΛΥΚΙΣΤΡΑΠΟΥΛΟΣ
Μηχανικός—Γεωπόνος

Β

Η ΚΑΡΚΙΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΑΙΟΔΕΝΔΡΩΝ

(ΑΝΑΛΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ)

Τὰ ελαιονήματα, τὰ περιλαμβανόμενα εις τὴν μεταξύ Κατηχωρίου, Ἀνεμούτσας και Δρακειάς τριγωνικὴν ἑκτασιν ἀποτόμως και κατὰ τὴν ἑαρινὴν περίοδον τοῦ παρελθόντος ἔτους παρουσίασαν ὑγιεινὴν κατάστασιν ἐπιφοβὸν προελθούσαν, ὡς ἀντελήφθημεν ἐκ τῆς ἐπὶ τόπου μεταβάσεώς μας, ἐκ τῆς ἐντατικῆς προσβολῆς αὐτῶν ὑπὸ τῆς καρκινώσεως ἢ φυματιώσεως (μοῦρα) δι' ὃ δέον νὰ ληφθῶν ἐγκαίρως τὰ κατωτέρω μέτρα πρὸς περιστολὴν τοῦ κακοῦ καθ' ὅσον ἄλλως αἱ συνέπειαι θὰ εἶναι λίαν δυσάρεστοι, διότι ἐκτός τοῦ ὅτι θὰ ἐπέλθῃ ἡ ξήρανσις τῶν ἡδὴ προσβεβλημένων δένδρων τῆς περιφερείας αὐτῆς, ἀναμφιβόλως θὰ ἐπεκταθῇ ἡ νόσος και εἰς τὰ λοιπὰ ελαιόδενδρα τῆς περιφερείας.

Προτοῦ ὅμως περιγράψωμεν τὰ μέτρα τῆς περιστολῆς τῆς νόσου θεωρούμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσωμεν ἐν ὀλίγοις τὰ αἷτια τῆς διαδόσεως αὐτῆς, ἐξ ὧν αἰτίων προκύπτουν και τὰ μέτρα, ἅτινα δέον νὰ ἐφαρμοσθῶν διὰ τὴν περιστολὴν αὐτῆς.

I. — Αἷτια διαδόσεως τῆς νόσου

Ἀρχικὴ αἷτια τῆς διαδόσεως τοῦ Βακίλλου τοῦ Savastano τοῦ προκαλοῦντος τὴν φυματίωσιν τῆς ἐλαίας ὑπῆρξαν οἱ κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1924 ἐπισυμβάντες παγετοὶ λόγῳ τῆς κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν τοῦ ἀνωτέρω ἔτους πεσοῦσης χιόνος συνοδευθείσης ὑπὸ βορείων ἀνέμων και αἰθρίων νυκτῶν.

Ἐκ τοῦ ἀσυνήθους αὐτοῦ διὰ τὰ μέρη μας ψύχους—τῆς θερμοκρασίας κατελθούσης εἰς τὰς παραλιακὰς περιφερείας εἰς 8ο Κελσίου—ἐπῆλθεν ἡ ψύξις και πῆξις τοῦ κυτταρικοῦ χυμοῦ τῶν ἐπιδερμικῶν κυττάρων τῶν τρυφερῶν κλαδίσκων, ἡ διαστολὴ αὐτοῦ και κατὰ συνέπειαν ἡ διάρρηξις τῶν τοιχωμάτων και ἡ ξήρανσις αὐτῶν. Ἡ νέκρωσις αὕτη και διάρρηξις τῶν τοιχωμάτων τῶν ἐπιδερμικῶν κυττάρων ὑπῆρξεν ἡ πρώτη αἷτια τῆς προσβολῆς τῶν δένδρων ὑπὸ τοῦ Βακίλλου τοῦ Savastano ὅστις εἰς μικρὰν κλίμακα εὐρίσκεται ἐπὶ ὅλων τῶν ἐν Πηλῳ ελαιονήτων, και ἐγένετο ἀντιληπτὴ ἀπὸ τῶν πρώτων ἑαρινῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους 1924 ὅτε ἀπαντες οἱ ὑπὸ τοῦ ψύχους προσβεβληθέντες κλαδίσκοι παρουσίασαν τὰ φύματα τὰ χαρακτηρίζοντα τὴν νόσον ἅτινα και προὐκάλεσαν τὴν τελείαν ξήρανσιν τῶν προσβεβληθέντων κλαδίσκων. Οἱ ελαιονήτοιμοις πρὸ τῆς καταστάσεως αὐτῆς τῶν ελαιονήτων, φοβηθέντες ξήρανσιν αὐτῶν, προσεπάθησαν τὰ ἐνισχύσασιν αὐτὰ ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ γενναίου κλαδέματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ δι' ἰσχυρὰς λιπάσεως δι' ὀργανικοῦ λιπάσματος, ἥτοι διὰ κόπρου και διὰ συγνῶν ἀρδεύσεων. Ἡ λίπανσις αὕτη ὡς και αἰ συγναὶ ἀρδεύσεις ὑπῆρξαν τὰ κυριώτερα αἷτια τῆς διαδόσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι διὰ τὴν περιστολὴν τῆς νόσου πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσι μέτρα προφυλακτικὰ και μέτρα καταπολεμήσεως αὐτῆς, ὡς κάτωθι:

1) Πρέπει νὰ πείσῃ ἡ δι' ὀργανικῶν λιπασμάτων (κόπρου)

λίπανσις τῶν ελαιονήτων τῆς περιφερείας αὐτῆς, νὰ γίνεται χρῆσις μόνον χημικῶν λιπασμάτων και οὐχὶ μικτῆς λιπάνσεως.

2) Νὰ ἀραιωθῇ ἡ μάλλον νὰ καταπαύσῃ ἡ ἀρδεύσεις.

3) Νὰ λιπανθῶν τὰ ἡδὴ διὰ κόπρου λιπανθέντα κτήματα τῆς περιφερείας προσβεβλημένα και μὴ δι' ὑπερφωσφορικῶν λιπασμάτων. Ἡ προσθήκη φωσφορικοῦ ὀξέος εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ ἐπέλθῃ σχετικὴ τις ἰσορροπία εἰς τὴν διὰ κόπρου παρασχεθεῖσαν ἀνώμαλον τροφήν, ἥτις εὐνοεῖ τὴν εἰς φύλλωμα και τρυφεροῦς βλαστὸς ἀνάπτυξιν τῶν δένδρων, ἅμα δὲ νὰ καταστήσῃ αὐτὰ ἀνθεκτικὰ εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ παρασίτου, δεδομένου ὅτι τὸ φωσφορικὸν ὀξύ ἐνισχύει τοὺς σκληροχυματικούς ιστούς.

4) Νὰ καθαρισθῶν τὰ προσβεβλημένα δένδρα και νὰ καθαρῶν τὰ ελαιονήματα.

5) Νὰ ἀπολυμαίνωνται τὰ ὄργανα τὰ χρησιμεύοντα διὰ τὴν κλάδευσιν ἢ ἀρδευσιν ἢ διὰ τῆς πυρᾶς ἢ δι' οἰνοπνεύματος.

6) Νὰ ἀπολυμαίνωνται αἱ ἐκ τῆς κλαδέσεως προκαλούμεναι πληγαὶ διὰ διαλύσεως 40 ο)ο θειικοῦ σιδήρου (καλακάνι) και νὰ ἐπαλείφωνται διὰ κατραμιού.

7) Ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ ἀποξέωνται τὰ φύματα (μοῦρα) και νὰ ἀπολυμαίνεται ἡ πληγὴ με διάλυσιν 40 ο)ο θειικοῦ σιδήρου.

8) Τὰ πολὺ προσβεβλημένα δένδρα, τὰ ὅποια ἀπεγυμνώθησαν τοῦ φυλλώματός των νὰ ψευδοκασθῶν ἀφθόνως με διάλυσιν 10 ο)ο θειικοῦ σιδήρου εἰς τὴν νὰ προστεθῇ 1 1)2 ο)ο θειικοῦ ὀξέος και 2 ο)ο θειικοῦ χαλκοῦ.

9) Ἐὰν τὰ προσβεβλημένα δένδρα διατηροῦν τὸ φύλλωμά των, νὰ διαβραχθῇ τὸ φύλλωμα με διάλυσιν 2 ο)ο θειικοῦ σιδήρου ὁ δὲ κορμὸς και οἱ κλάδοι νὰ ἐπαλείφθωσι με τὴν προηγουμένην πυκνὴν διάλυσιν.

Δ. ΚΑΒΒΑΔΑΣ

Διευθυντῆς τοῦ Φυτοπαθολογικοῦ Σταθμοῦ Πηλίου

Σ. Α. Τ.— Συμφωνοῦντες ἀπολύτως με τὰ ὑπὸ τοῦ Κυρίου Καββάδα ἀναπτυσσόμενα εἰς τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον του, ἔχομεν μόνον νὰ προσθέσωμεν :

1ον) Ὡς πρὸς τὰ αἷτια διαδόσεως τῆς νόσου : "Ὅτι και τὸ ράβδιον συντελεῖ πολὺ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς παθήσεως ταύτης, διότι ὅχι μόνον δημιουργεῖ πληγὰς και κατὰ συνέπειαν ἀνοικτὰς πόρτας διὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν βακίλλων, ἀλλ' ἡ ράβδος μολυσμένη ἐκ τῆς ἐπαφῆς τῆς με πᾶσχοντα μέρη τοῦ δένδρου μεταδίδει τὴν πάθησιν και εἰς τὰ ὑγιεῖα τοιαῦτα.

2ον) Διὰ τὴν ἀπολύμανσιν τῶν πληγῶν δύνανται νὰ χρησιμποιηθῇ και πυκνὴ διάλυσιν Περοπορίνης 10 ο)ο, ἥτις εἶναι ἰσχυρότερον ἀπολυμαντικὸν τοῦ θειικοῦ σιδήρου.

Ο ΟΛΟΧΡΥΣΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Δύο χτυπήματα στὴν πόρτα μιᾶς καλύβας.

— Ποιὸς εἶν' αὐτοῦ ;

— Ἐγὼ εἶμαι... ὁ Γιακένκο... Ἀνοιξέ με.

Μιά γρηοῦλα σκεπασμένη με ἑνα μαῦρο βαμβάκερό σάλι παρουνιάστικη στὴν πόρτα. Ἀμα εἶδε τὸν ἐπισκέπτη ξαφνίστηκε, ἔγινε κόκκινη σὰν παπαρῶνα, και τοῦ ἔκανε τόπο νὰ περάσῃ.

— Καλῶς τὸν Ἰβάν Πετρόβιτς... Ἐσὺ στὸ φτωχικό μας ; ὁ μπαρὶν 1) ὁ πλοῦσιος ποῦχει ἀμέτρητα χρυσάφια, χωράφια, σπῆτια, στὴν καλύβα τῆς φτωχῆς πολήτρας ;

Ὁ Ἰβάν Πετρόβιτς χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, μπῆκε στὴν μονάκριβη λερὴ καμαροῦλα τοῦ σπητιοῦ, κάθησε σ' ἑνα ξυλένιο σκαμνὶ ποῦ ἦταν ἐκεῖ μέσα... και με τόνο ἐπίσημο :

— Ἰβάνοβνα, θὰ μοῦ δώσῃς τὴν κόρη σου...

— Θὰ τὴν στεφανώθῃς Μπαρὶν ;

— Ναὶ θὰ τὴν κάνω γυναῖκά μου... Βασίλισσα στ' ἀρχοντικό μου... Δὲν πιστεύω νὰ πῆς ὅχι...

1) Μπαρὶν—ἀφέντης, κύριος.

Ἡ φτωχὴ Γλαφύρα ἄρχισε νὰ τραυλίζῃ ἀπ' τὴ συγκίνηση... — Ἀρχόντισσα... ἔγινε... Ἀχ... παιδάκι μου... Κύριε... με τὸ συμπάθειο...

Ὁ Ἰβάν Πετρόβιτς, χοντρὸς κακοκαρῶμένος πενηντάρης με γκριζὰ μαλλιά και γένεια με κρεμασμένα μουστάκια, ἦταν ἀντιπαθητικὸς νεόπλουτος, ἀλλὰ εἶχε σπῆτια, χωράφια, χρυσάφια καὶ ἀρκετὲς ἀμαρτίες στὴ ράχη του.

— Ἀφῆσε τὰ λόγια Ἰβάνοβνα... αὐριο θάρθω νὰ πάρω τὴν ἀπάντησιν... Φαντάζομαι πὼς ἡ Μάσσα δὲ θὰ κάνῃ νάζια... και θὰ ξεχάσῃ τὸ μορφονιὸ ποῦ τρέχει πίσω τῆς νύχτα... μέρα...

— Τί λὲς Μπαρὶν... χρυσέ μου Μπαρὶν ; ἐσένα θὰ πάρῃ εἰδεμὴ... θὰ τῆς σπάσω τὰ πλευρά... Δὲν τὴν ἀφίνω καλλιτέρα στὸν τόπο!... Τέτοια τύχη τῆς πέφτει ἀπ' τὸν οὐρανὸ και θὰ μᾶς κάνῃ και νάζια... Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε... Παναγίτσα μου... σῶσε !!...

Ὁ Ἰβάν Πετρόβιτς ἔβγαλε ἀπ' τὴν σπῆτη του ἑνα ὀλόχρυσο σταυρὸ με ρουμπίνια, περασμένο σὲ μιὰ γαλάζια κορδέλα και τὸν ἔδωσε στὴ χωρικὴ χαμογελῶντας.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο δῶρο ποῦ δίνω στὴν ἀρραβωνιαστικιά μου... και τώρα μίλησε με τὴν κόρη σου... προσπάθησε νὰ τὴν πείσῃς νὰ πῇ τὸ ΝΑΙ... γιατί ἂν δὲ θελήσῃ θὰ φύγετε ἀπ' αὐτὴν τὴν καλύβα αὐριο...—εἶναι μέσα στὸ κτήμα μου ξαίρεις—θὰ σὰς πετάξω μ' ἄλλα λόγια στοὺς πέντε δρόμους...

Κι' ἔφυγε βιαστικὸς, χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ δῇ πίσω του... Ἡ Γλαφύρα ἔμεινε συλλογισμένη γιὰ μιὰ στιγμὴ, κυττώντας τὸν ἔρημο δρόμο. Θαρρὼ πὼς τὸ παληοκόριτσο εἰν' ἔρωτευμένο... Ἀλλὰ θὰ πάρῃ τὸ Γιακένκο... θέλοντας και μὴ... Βασίλισσα θὰ γίνῃ... Ἀρχόντισσα μεγάλη... ποῦ θὰ τὴν ζηλεύῃ ὅλο τὸ χωριό... και θὰ μᾶς κάνῃ τὴ δύσκολη ;

Ὁ κάμπος εἶν' ὀλόχρυσος· οἱ ἀχτίνες τοῦ ἡλίου ποῦ σβύνουν δίνουν στὰ χλωμά σιτάρια, χρυσοτριανταφυλλένιο χρώμα... Εἶναι στιβαγμένα σὲ σωρούς, και γύρω χωριατοπούλες με τὰ κόκκινα ἢ γαλάζια σάρφια στὸ κεφάλι τους, και καλοκαρῶμένα παληοκόρια τραγουδοῦν παθητικά, τὰ ὁμοῖα λαϊκὰ τραγούδια... Τὸ θέρισμα τέλειωσε, στιβάχθηκαν τὰ σιτάρια, και τὰ κορίτσια κ' οἱ νέοι ἀποχαιρετοῦν τὸν ὀλόχρυσο κάμπο, με τραγούδια και χαρὲς, γιὰ νὰ ξαναρχίσουν αὐριο τὴν ἴδια δουλειά χωρὶς ν' ἀποκάμουν ποτέ... Ὅλα πᾶν σ' ἄλλο χωράφι ποῦ τ' ἀθέριστο σιτὰρὶ ἀπλώνει τὰ πλούσια στάχυα του, σὰν χρυσὸ σεντόνι, ποῦ σκεπάζει τὴ γῆ...

Τὸ ἀλέτρι, τὸ ζευγάρι, τὸ θέρισμα εἶναι ἡ ζωὴ τῶν μουζίκων... και τὰ νᾶτα τοὺς δίνουν τὴν εὐτυχία, τὴν χαρὰ... Περνοῦν τίς μέρες τους, στὸ ὑπαιθρο μέσα στοὺς κάμπους, και ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ εἶναι γι' αὐτοὺς ἡ πιὸ εὐτυχισμένη... Στιβάζοντας τὸ ξανθὸ σιτὰρὶ, πλέκουν ὄνειρα γιὰ τὸ μέλλον... και ἡ ἀγάπη τοὺς δίνει χρυσὰ φτερά... Ὅπως τὸ ρόδο, ποῦ ζῇ μιὰν ἀογὴν και ἀνθίζει μιὰ μέρα, ἔτσι και ἡ ἀγάπη τους μαραινέται και σβύνει, πρὶν ἔρθῃ ὁ χειμῶνας, τὰ χιόνια... Οὕτε κόπο νιώθουν ἅμα εἶν' ἔρωτευμένοι, οὔτε πείνα... Εἶναι καλοκαίρι... Ἡ πλούσια γῆ τοὺς μεθάει και τὸ μαγευτικὸ ἀέρα ποῦ φύσκει τοὺς δροσίζει και τοὺς ξεκουράζει ἀπ' τοὺς κόπους τῆς μέρας... Τραγουδοῦν με μεθυστικὴ ἀπάλαυσιν τρυφλώντας γύρω ἀπ' τίς ὀλόχρυσες στίβες τῶν σιταριῶν.

— Ἐ, παιδιά, φωνάζει ὁ ἐπιστάτης, καιρὸς νὰ σὰς πληρώσω και νὰ τραβήξετε τὸ δρόμο σας... Καὶ τοῦ χρόνου νᾶστε καλά...

Ἐνα ἑνα ζευγάρι πλησιάζει... βάζει σ' ἑνα σακκοῦλα τὰ λεπτὰ... και χάνεται μέσα στοὺς θερισμένους κάμπους... Γέλοια... χαρὲς, λόγια γλυκά.

Τὸ τελευταῖο ζευγάρι εἶναι ὁ Σένιας και ἡ Μάσσα... Βραδυάζει σιγὰ σιγὰ... Ἀγκαλιασμένοι σφιχτὰ περπατοῦν κρυφωμύλωντας... Ὅλα μαζέψουν μερικὰ λεπτὰ... Ἀμα θὰ τελειώσῃ τὸ θέρισμα θὰ παντρευτοῦν... Ὁ Σένιας θὰ πᾶν ὕστερα ἀπὸ ἕξ μῆνες, νὰ κάνῃ τὴ στρατιωτικὴ του θητεία...

1) Νίτσεβό.— Κλασσικὴ φράσις ποῦ μεταχειρίζονται οἱ Ρῶσοι, δὲν πειράζει, ὅς εἶναι καὶ αὐτό.

Ἀλλὰ αὐτὸ θὰ γίνῃ μετὰ ἑνα χρόνο... Νίτσεβό. (I) Ἀς παντρευτοῦν τώρα... καὶ ὕστερα, εἰτι δώσῃ ὁ Θεός...

Φθάσανε ὡς τὴν καλύβα... Ἐνα φιλὶ ἀκόμα... ἄλλο ἑνα... και αὐριο στὸν κάμπο δουλειά...

Ἡ Γλαφύρα περίμενε τὴν κόρη της, σὰν ἐξαγριωμένο θηρίο. — Ποῦ γυρίζεις παληοκόριτσο ;... ξεμυαλισμένο ;

— Μάνα μὴ με βρίζεις... Δώσαμε λόγο, νὰ παντρευθῶμε, ἅμα τελειώσῃ τὸ θέρισμα... Εἶναι καλὸς ὁ Σένιας... και ὁμορφος... νὰ τὸν πιῇ κανένας σ' ἑνα ποτήρι νερό...

Κι' ἡ κοπέλα πετώντας τὸ γαλάζιο σάρφι ἀπ' τὰ ξανθὰ της μαλλιά, θέλει νὰ φιλήσῃ τὴ μάνα της, ἀλλὰ κείνη τὴ σπρώχνει με θυμὸ καί...

— Ἐγὼ δὲ ξέρω τίποτ' ἀπ' αὐτὰ... θὰ πάρῃς τὸν Ἰβάν Πετρόβιτς, τὸ Γιακένκο... ποῦ ἦρθε σήμερα και σὲ ζήτησε νὰ σὲ πάρῃς... θὰ γίνῃς πλούσια... και κοντὰ σὲ σένα θὰ εὐτυχίσω κ' ἐγὼ, ποῦ ξενοδοῦλεα σὰν καταραμένη σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ... χωρὶς νὰ δῶ ποτέ μιὰν ἄσπρη μέρα... Καὶ μὴ μοῦ κάνεις νάζια... γιατί...

— Ἐγὼ νὰ πάρω τὸ Γιακένκο ; εἶπε ἡ κόρη, και νεκρικὴ χλωμάδα χύθηκε στ' ὀλόδροσο πρόσωπό της... Αὐτὸ τὸ γέρο—ξεκουτιάρε, τὸν κακό... ποῦ τὸν τρέμουν ὅλοι...

— Θὰ γίνῃς ἀρχόντισσα ξακουστή... εἰπ' ἡ μάνα της και τὴν κύτταξε κατάματα. Ἡ κοπέλα κατέβασε τὸ κεφάλι της και ἄρχισε νὰ τρέμῃ.

— Ἀγαπῶ τὸ Σένια... Δώσαμε λόγο.

— Δὲν πειράζει, θὰ τὸν ξεχάσῃς... Ὁ λόγος δὲ μετράει... δὲν θὰ σὲ κρεμάσῃ κανένας, σὰν τὸν πάρῃς πίσω—και ὕστερα ἀπὸ λίγο...—Δὲς αὐτὸ τὸ σταυρὸ με τίς κόκκινες πέτρες... δικὸς σου εἶναι...

Ἡ Μάσσα, ἔπεσε σ' ἑνα ξυλένιο σκαμνὶ, κ' ἄρχισε νὰ κλέγγη με λυγμούς...

— Θεοτρέλλη... και κλαῖς κιόλας !... Κουτὴ, δὲ βαρέθηκες τὴ φτώχεια !... Ποτέ μας δὲ φάγαμε μερωμένο ψωμί... πάντα δουλεῖα... φηγόμενα, στὴν ἔσση τὸ καλοκαίρι και παγώνουμε τὸ χειμῶνα μέσα στὰ χιόνια και τοὺς πάγους. Καὶ τώρα τὴν Κυρία τὴν προτείνουμε νὰ ζήσῃ σὲ πλουσιόσπιτο, νάχῃ δούλες... λουσα... στολίδια... και μᾶς κάνει και νάζια. Ἀμ δὲ θὰ σοῦ περάσῃ—σοῦ τὸ λέω καθαρά—τὸ καπρίτσιο αὐτὸ κοπέλα μου... Κι' ἐγὼ ἡ ἀμοιρὴ, παντρεύθηκα με ἀγάπη... Βάσταξε ἑνα φεγγάρι και ὕστερα ἄρχισε ἡ μαύρη φτώχεια. Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σου ἦταν καλὸς, ἀλλὰ ποῖδ τὸ ὄφελος ; Πόσες φορές κοιμήθηκαμε νηστικοί... Εὐπόλυτοι, φτωχοὶ και ἔστραχηλισμένοι... Μεγάλῃ εὐτυχίᾳ μὰ τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ Μάσσα ἔχει σκυρμένο τὸ κεφάλι της... Δὲν ἀπαντᾷ ἀλλὰ με τὴν ποδιά της σκουπίζει τὰ μάτια της. Ἡ γρηὴ πληγὴ τὴν κόρη της... γονατίζει μπροστὰ της, παρακαλεῖ.—Κορὸνὸλα μου γλυκειά... Πες τὸ νὰ εἰ, δώσε λίγη χαρὰ στὴ φτωχὴ τὴν μανουλά σου... θὰ τὸν ξεχάσῃς τὸ Σένια... τὰ στολίδια θὰ σὲ παρηγορήσουν... Αὐριο θάρθῃ ὁ Γιακένκο νὰ πάρῃ τὴν ἀπάντησιν... και ἂν δὲ θελήσῃ νὰ τὸν πάρῃς... θὰ μᾶς πετάξῃ στὸ δρόμο, γιατί ἡ καλύβα ποῦ ζοῦμε εἶναι δική του... Δὲς αὐτὸ τὸ σταυρὸ... δὲν τὸν εἶδες. Καθὼς εἶσαι ὁμορφὴ... ἅμα φέρεσθαι τὰ στολίδια ποῦ θὰ σοῦ χαρίσῃ ὁ Ἰβάν Πετρόβιτς, θὰ γίνῃς σωστὴ βασίλισσα...

Κι' ἡ Γλαφύρα σηκώθηκε ἀπόματα και φόρεσε στὴν κόρη της τὸν πολυτίμο σταυρὸ.

Ἡ Μάσσα ἀποφάσισε νὰ παντρευτῇ τὸν Γιακένκο, και μετοίχως με τὴ μάνα της στὸ σπῆτι τοῦ γαμπροῦ. Ἡ μητέρα της πετόσε ἀπ' τὴν χαρὰ της, και κείνη ἡ ἴδια, παρηγορήθηκε λίγο, με τὰ δῶρα ποῦ της ἔδινε κάθε μέρα γιὰ νὰ τὴν ἐλκύσῃ. Ἡ καρδιά της ἐξακολουθοῦσε νάει μαυρὴ, ἀλλὰ συνείδησις σιγὰ σιγὰ στὴν ἀσχημίαν του. Τὴν κακία του και τὴν ζήλια του τὴν ἐκρυβε ὅσο μπορούσε, και τὴν καλόπιανε γιὰ νὰ τὴν κάνῃ νὰ ξεχάσῃ τὸ φτωχὸ γέωργό, ποῦ τὴν ἀποζητοῦσε και δὲ μπορούσε νὰ τὴ βρῇ. Ἀμα θάρξῃ ὁ Σένιας ἡ ζευγάριζε ἦταν ἀφρημένος και τὸ βράδυ τρυγύριζε γύρω ἀπὸ τὸ καλυβάκι της Γλαφύρας Ἰβάνοβνας. Μιὰ γαϊτάνισσα τὸν ἀντίκρισε

ΧΑΡΙΛΑΟΣ & ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Σάπων Έλευσίνος, καθαρός και άνόθευτος, ο καταλληλότερος διά την πλύσιν,

Χειροσάπωνες

Λινέλαια άβραστα και βρασμένα

Ριτσινέλ ιχ. extra

Λινάλευρα τροφήν των ζώων άνωτέρα κατά 25 ο/ο της κριθής.

**Διά παραγγελίας και πληροφορίας άποταθήτωσαν πρὸς τοὺς κατὰ τόπους αντιπροσώ-
πους ἢ εἰς τὰ ἐν Ἀθόνησι Γραφεῖα (ὁδὸς Σταδίου 33).**

Σ. Δ. Α. Τ.—Όπως ιδιαιτέρως συνιστῶμεν εἰς τοὺς γεωργοκτηματίας τὰ **Λινάλευρα** τῶν ἐργοστα-
σίων **Χαριλάου καὶ Κανελλοπούλου**.

Τὰ λινάλευρα εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἀρίστας τροφὰς δι' ὅλα ἐν γένει τὰ ζῶα καὶ ιδιαιτέρως διὰ τὰς γαλακτο-
φόρους ἀγελάδας.

Όλοι οἱ ἔχοντες ζῶα, χρεωστοῦν νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ λινάλευρα.

μιά μέρα πού ήταν καθισμένος πάνω σέ μιὰ μαυρόπετρα κι
ἐκλαιγε τή μοιρά του.

— Τή Μάσσα γυρεύεις παληκάρι μου... ναι ;

Ό Σένιας σήκωσε τὸ κεφάλι του, ἀλλὰ τὸ πρόσωπό του,
ήταν τόσο μαρμαίνο ἀπ' τή λύπη, πού ἡ γειτόνισσα τρόμαξε
καὶ ξαναρώτησε :

— Θέλεις νὰ μάθης τί ἔγινε ἡ ἀγαπημένη σου ; Ἀρραβω-
νίστηκε μὲ τὸ Γιακένκο, τὸν πλούσιο... Μ' ἄλλα λόγια, προ-
τίμησε τὰ στολίδια καὶ τὰ διαμαντικά ἀπ' τὴν ἀγάπη τῆ δικῆ
σου... Τὸ κεφάλι της γύρισε ἀπὸ ἓνα δολόχρυσο σταυρό... Αὐ-
τὸς τῆς πῆρε τὰ μυαλά της... Ἔτσι εἶναι οἱ τωρινὲς κοπέλ-
λες, παιδί μου... καὶ δὲν πρέπει νὰ τίς ἀδικήσῃ κανένας, γιατί
ἡ ζωὴ εἶναι δύσκολη... δύσκολη...

Δὲν πρόφθασε νὰ τελειώσῃ τὴ φράση της καὶ ὁ Σένιας σὰν
τρελλὸς ἔπεσε ἀπάνω της, καὶ τὴν ἀρπάξε ἀπ' τὸ λαιμό.

— Θὰ μὲ πνίγῃς—τραύλισε ἡ ἄμοιρη—ἐσὺ εἶσαι γιὰ τὸ
φρενοκομείο... Σκότωσε κείνην πού σὲ πρόδωσε, τί σοὺ φταίω
ἐγώ ;

Ό Σένιας τὴν ἄφησε καὶ μὲ ἄγριο τόνο τὴ ρώτησε :

— Εἰρεῖς πού εἶναι κρυμμένη; Θὰ τὴν διορθώσω ὅπως τῆς
πρέπει... Κι' αὐτὸν (καὶ γιὰ δευτέρη φορά),—Ποὺ βρίσκεται ;
Πές μου...

— Δὲν ξέρω... Ποὺ νὰ τὸ ξέρω, παιδάκι μου... Ἀλλὰ σὲ
συμβουλεύω μὴν τὰ βάλῃς μ' αὐτὸν τὸν κατεργάρη, γιατί ἀντί
νὰ τὸν καταστρέψῃς θὰ χαθῇς ἐσύ...

— Αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε, εἶπε μέσα στὰ δόντια του, καὶ σὰν
τρελλὸς ἄρχισε νὰ τρέχῃ χωρὶς νὰ ξέρῃ πού πάει.

— Ἀμ' αὐτὸς εἶναι γιὰ δέσιμο... εἶπε ἡ γειτόνισσα. Δὲν
θὰ γλυτώσῃ εὐκόλα ἀπ' τὰ νύχια του τὸ κορίτσι... Μὲ κακὸ
διάβολο ἐμπλέξε ἡ πεντάμορφη Μάσσα...

Ἀλλὰ τὴν πεντάμορφη Μάσσα τὴν εἶχαν κλειδώσει σὲ ἓνα
χρυσὸ κλουβί, καὶ κέρβερος ἦταν ἡ μάνα της.

Κανείς δὲν κατῴρθανε νὰ τὴ δῇ... οὔτε νύχτα, οὔτε μέρα.
Ό Σένιας ἐξουχτοῦσε στὸ καπηλειὸ πίνοντας βότκα καὶ
δὲν πῆγαινε στὸν κάμπο νὰ θερίσῃ... Τὰ βράδια μεθυσμένος
στουπὶ... γυρίζε μέσα στὰ χωράφια... καὶ στὸ πιετὸ νόμιζε πὺς
θὰ βρῇ παρηγοριά...

Μιά μέρα πρὶν ἀπ' τὸ γάμο ὁ Γιακένκο βρέθηκε σκοτωμέ-
νος μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του, καὶ τὸ ἴδιο βράδυ
ἓνας χωρικός ἀγνώριστος, κουρελιασμένος, παρουσιάστηκε
στὴν ἀστυνομία λέγοντας :

— Παιδιά μου... τὸν σκότωσα, γιατί μοῦ ἔκλεψε τὴν ἀγα-
πημένη μου... Τὴν σαγίνεψε μὲ τὰ ἄτιμα λεπτὰ του...

Ό κάμπος εἶν' ὁλόχρυσος... οἱ ἀχτίνες τοῦ ἡλίου πού σβύ-
νουν δίνουν στὰ χλωμά σιτάρια χρυσοστριανταφυλλένιο χρώμα.
Κι' οἱ χωριατοπούλες μὲ τὰ ὁμορφα παλληκάρια σχολάζοντας
ἀπ' τὴ δουλειὰ τραγουδοῦν τὰ λαϊκὰ παθητικά τους τρα-
γούδια...

ΕΛΕΝΗ ΣΙΦΝΑΙΟΥ

Ο ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΑΡΑΓΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Οὐδεὶς δύναται σήμερον ν' ἀρνηθῇ τὸν σπουδαιότατον ρόλον
τὸν ὁποῖον προώρισται νὰ παίξῃ ἡ Γεωργία εἰς τὴν οικονομι-
κὴν ἀνθρώπιν μιν, τὸ πᾶν ἐξαρτάται ἀπ' αὐτὴν ἂν ἔχῃ ἀπο-
κλειστικῶς, τοῦλάχιστον κατὰ μέγα μέρος. Ἐὰν δὲν κατορ-
θῶσωμεν νὰ προσδεύσωμεν γεωργικῶς, ν' αὐξήσωμεν τὰς ἀπο-
δόσεις μας, δηλ. νὰ παραγάγωμεν πολλὰ καὶ εὐθηρά, εἶναι
οὐτοπία ν' αναμένωμεν τὴν ἀνθρώπιν τοῦ ἐθνικοῦ μας νομί-
σματος, τὴν σὺν τῇ χρόνῳ σταθερὰν βελτίωσιν τῶν ὄρων τῆς
ζωῆς μας, ἐκ τῶν προτεινομένων καὶ μόνον οἰκονομικῶν ἐξωτε-
ρικῶν δανείων καὶ λοιπῶν τοιοῦτων.

Δὲν ἀρνούμεθα τὴν χρησιμότητα καὶ συμβολὴν ὅλων αὐτῶν
τῶν μέσων, ἀλλ' αἱ οἰκονομίαι δὲν εἶναι ἀπεριόριστοι, ἐπιβαλ-
λόμενα πέραν τοῦ ἐσχάτου ἀνεκτοῦ ὁρίου, θὰ ἔχουν ὡς ἀπο-
τέλεσμα τὸ γενικὸν ξεχαρβάλωμα τῶν ὑπηρεσιῶν.

Τὰ ἐξωτερικὰ δάνεια ἐπιφέρουν πρὸς στιγμὴν ἀνακούφισιν
ἀλλ' ἡ ἐξάπληρέτης τῶν ἀπαιτῶν νέα βάρη, καὶ εἰς τὸ σημεῖον

ὅπου ἐφθάσαμεν μόλις καὶ μετὰ βίας σηκώνουν οἱ ὄμοι μας
τὸ φορτίον τῶν ἤδη ὑφισταμένων φόρων.

Όλα λοιπὸν αὐτὰ τὰ μέσα δὲν ἔχουν ἄλλον σκοπὸν, παρὰ
νὰ δώσουν καιρὸν, νὰ ἐπαινώσωμεν τὰς ἀνοικτὰς πληγὰς αἰτί-
νες χρῆζονται ἀμέσου θεραπείας, μέχρις ὅτου διὰ συντόνου καὶ
συστηματικῆς ἐργασίας κατωρθώσωμεν, παράγοντες περισσό-
τερα, νὰ καλύψωμεν ὅλας μας τὰς ἀνάγκας καὶ νὰ μᾶς πε-
ρισσεύουν διὰ τὰ πληρώνωμεν σιγὰ σιγὰ τοὺς δανειστάς μας
καὶ ἀπαλλαγῶμεν τοῦ βάρους πού μᾶς πιέζει.

Ἀλλ' ἡ γεωργικὴ πρόοδος καὶ ἡ εἰς τοιοῦτον σημεῖον αὐ-
ξήσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς δὲν συντελεῖται εἰς μίαν ἡμέ-
ραν οὔτε εἰς ἓνα χρόνον, εἶναι πολὺ περισσότερον μακροχρό-
νιος, ἀλλέως τὰ πράγματα θὰ ἦσαν εὐκόλα καὶ οἱ διάφοροι
οἰκονομολόγοι δὲν θὰ εἶχον ἀνάγκην νὰ κουράζωντο τὸ μυαλὸ
τῶν διὰ τὰ ἐξεύρουν τὴν πρακτικωτέραν καὶ εὐκολωτέραν
λύσιν. Τὸ ν' αὐξήσῃ κανείς τὴν παραγωγὴν εἶναι ἓνας λόγος,
ἀλλὰ πὺς κατορθοῦται τὸ ταχύτερον;

Ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος.

Χρειαζεται πρωτίστως διαπαιδαγώγησις τοῦ γεωργικοῦ μας
πληθυσμοῦ, ἡ ἀπαραίτητος γεωργικὴ μόρφωσις, οὕτως ὥστε ν'
ἀγαπᾷ τὴν γεωργίαν καὶ τὸ χωράφι του, νὰ δύναται ν' ἀντι-
λαμβάνεται ἀνὰ παρακολούθη καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ τὰς νεωτέρας
μεθόδους τῆς γεωργικῆς ἐπιστήμης, διότι δὲν πρέπει νὰ τὸ
ἀρνούμεθα: ἡ γεωργία εἶναι ἀληθὴς ἐπιστήμη καὶ ἀπὸ τὰς
δυσκολωτέρας δυστυχῶς, διότι παλαίει διαρκῶς μὲ τὴν φύσιν,
ἥτις εἶναι τὸσον πολύμορφος καὶ ξέρει νὰ κρατᾷ τὸσον καλὰ
τὰ μυστικά της. Τί νὰ σοὺ κάμῃ ὁ ἐπιστήμων ὅταν ὁ ἀπέ-
ναντί του δὲν τὸν καταλαβαίνει ἢ δὲν θέλει νὰ τὸν καταλάβῃ
καὶ δὲν ἐννοεῖ ν' ἀκολουθήσῃ τὰς συμβουλὰς τοῦ «**Στοῦ
κουφοῦ τὴν πόρτα ὅσο θέλεις βρόντια**» λέγει ἡ παλαιὰ πα-
ροιμία.

Ἡ βάσις λοιπὸν πάσης γεωργικῆς προόδου εἶναι ἡ γεωργικὴ
μόρφωσις τοῦ ἀγρότου. Καὶ τίθεται τώρα τὸ ἐρώτημα : ποίος
θὰ ἀναλάβῃ τὸ δύσκολον τοῦτο ἄλλ' ἐθνικοστέρηρον ἔργον τῆς
ἐμπνεύσεως τῆς ἀγάπης τοῦ γεωργικοῦ πρὸς τὴν γῆν;

Ό πλέον ἐνδεδεγμένους εἶναι ὁ δημοδιδάσκαλος, ἡ πρωτο-
πορεία πάσης προόδου.

Ό δημοδιδάσκαλος ἔχει εἰς χεῖρας του ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ
ἐπιτύχῃ τάχιστα τὸν ποθοῦμενόν σκοπόν.

1ον) Ἐχει εἰς τὴν διάθεσιν του τὰ παιδιά, τὴν εὐπλαστον
αὐτὴν ὕλην, τὴν ὁποῖαν δύναται νὰ διαπλάσῃ, καὶ εἰς τὴν
ὁποῖαν δύναται νὰ ἐμφυσήσῃ τὰς ἰδέας τῆς γεωργικῆς προό-
δου διὰ καταλλήλων διδασκαλικῶν, καὶ ἐφαρμογῆς εἰς τὴν
πράξιν ἀκόμη (Γεωργικὰ μαθημᾶτα, σχολικοὶ κήποι).

Δὲν ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν δημοδιδάσκαλον τὴν ἐπαγγελματικὴν
μόρφωσιν τῶν μελλόντων γεωργῶν, ἀλλὰ μόνον νὰ κατωρθώ-
σῃ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰ παιδιά τῶν γεωργῶν τὴν ἀγάπην πρὸς
τὴν γῆν καὶ τὸ ἐπάγγελμά των καὶ νὰ μὴ ἐπιζητοῦν τὴν πρῶ-
την κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ χωρίον
των εἴτε πρὸς ἐκπατρισμόν, εἴτε πρὸς ἐγκατάστασιν εἰς τὰς
πόλεις.

2ον) Ό δημοδιδάσκαλος, λόγῳ τῆς θέσεώς του καὶ τῆς
μορφώσεώς του εἶναι ὁ πλέον πολύτιμος σύμβουλος τοῦ ἀγρό-
του, καὶ ὁ ἐνδεδεγμένος προπαγανδιστὴς πάσης νέας ἰδέας.
Ό δημοδιδάσκαλος κατὰ τὴν γνώμην μας, εἶναι τὸ ισχυρότε-
ρον καὶ τὸ ταχύτερον μέσον διαδόσεως πάσης νέας γεωργικῆς
μεθόδου, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ τελικοῦ μας σκοποῦ, τῆς αὐξή-
σεως τῆς γεωργικῆς μας παραγωγῆς.

Ἐὰν ὁ νόμος περὶ γεωργικῶν μαθημάτων καὶ σχολικῶν
κήπων ἐφαρμόζετο κατὰ γράμμα, καὶ ἐὰν οἱ δημοδιδάσκαλοι,
ἀντιλαμβανόμενοι τὸν ὕψηλόν τοῦτον προορισμόν των ἀνελάμ-
βανον μετὰ προθυμίας νὰ διδάξουν, νὰ συμβουλεύουν, νὰ κα-
θοδηγῇσιν τοὺς ἀγρότας εἰς τὸ ἔργον των, πολὺ ταχέως τὸ
σημερινὸν οἰκονομικὸν μας ἀδιέξοδον θὰ μετετρέπετο εἰς ζή-
λευτὴν οἰκονομικὴν εὐρωστίαν.

Δὲν θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι εἶναι ἔργον εὐκόλον, ἡ διαπαιδαγώ-
γησις τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, οὔτε παραγνωρίζω τοὺς κό-
πους τοὺς ὁποίους θὰ καταβάλουν οἱ δημοδιδάσκαλοι διὰ νὰ
ἐπιτύχουν ἐν τοιοῦτον ἀποτελεσμα, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ νομι-
ζώμεν ὅτι εἶναι ἔργον ἀκατόρθωτον καὶ καθαρὰ οὐτοπία, ὅταν
λάβωμεν ὅπ' ὅψιν τὸν ἀριθμὸν τῶν νῦν ὑπαρχόντων δημοδι-
δασκάλων, σχεδὸν εἰς εἰς ἕκαστον χωρίον. Δὲν εἶναι λοιπὸν

δυσκολία ἀνυπέρβλητος τὸ νὰ κατωρθώσουν οἱ 12000 οὗτοι
δημοδιδάσκαλοι νὰ καθοδηγήσουν καὶ νὰ ἐμψυχώσουν 600.000
οἰκογενειῶν ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀποτελεῖται ὁ γεωργικὸς πληθυ-
σμός τῆς Ἑλλάδος.

Ότι δὲν λέγομεν ἀπλῶς θεωρίας, ἀλλὰ βασιζόμεθα ἐπὶ
πραγματικῶν γεγονότων, φέρομεν ὡς παράδειγμα τὴν μεγα-
λόνησον Κρήτην.

Ἡ δράσις μερικῶν διδασκάλων ἐνθουσιωδῶν ὁπαδῶν τῆς
γεωργικῆς προόδου, καὶ πραγματικῶν εὐεργετῶν τῆς γεωργίας
κατῴρθωσε, βοηθουμένη βεβαίως καὶ ἀπὸ τὴν ἐργατικότητά,
τὸ φιλοπρόοδον καὶ τὴν ταχείαν ἀντίληψιν τοῦ Κρητὸς γεωρ-
γοῦ, νὰ διαδώσῃ ἐν βραχυτάτῳ σχετικῶς χρονικῷ διαστήματι
τὰ χημικὰ λιπάσματα εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε σήμερον ἡ
Κρήτη νὰ δύναται νὰ ὑπερηφανεύεται ὅτι κρατεῖ εἰς τὴν
κατὰ κάτοικον κατανάλωσιν χημικῶν λιπασμάτων τὴν πρῶ-
την θέσιν ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ τὸ ληξάν ἔτος ἡ Κρήτη κατηγά-
λωσε περὶ τοὺς 10.000 τόννους Χημικῶν λιπασμάτων, πλησιάζ-
ει δὲ νὰ φθάσῃ τὴν Γαλλίαν καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ Βέλγιον
εἰς τὴν κατὰ κάτοικον κατανάλωσιν. Κατανάλωσις δὲ λιπα-
σμάτων θὰ εἴπῃ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς.

Ἄλλο παρόμοιον παράδειγμα ἔχομεν ἐν Κύπρῳ, καὶ ἐκεῖ
εἰς τοὺς δημοδιδασκάλους ὀφείλεται τὸ μεγαλύτερον μέρος
τῆς ἐργασίας τῆς διαδόσεως τῶν λιπασμάτων. Ἡ Κύπρος
ἀκολουθεῖ κατὰ πόδας τὴν προοδευτικὴν Κρήτην μὲ κατανά-
λωσιν 9.000 τόννων, καὶ μὲ λαμπράς ἐσοδείας, τὰς ὁποίας
ἄλλοτε ὁ Κύπριος γεωργὸς οὔτε εἰς τὸ ὄνειρόν του δὲν ἤδύ-
νατο νὰ τὰς ἴδῃ.

Αὐτὰ καὶ μόνον τὰ δύο παραδείγματα ἀρκοῦν διὰ νὰ ἀπο-
δείξουν τρανῶτα πόσον σπουδαία εἶναι ἡ συμβολὴ τοῦ δη-
μοδιδασκάλου εἰς τὸ ζήτημα τῆς διαδόσεως ὅχι μόνον τῶν χη-
μικῶν λιπασμάτων, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἄλλου μέσου δυναμένου
νὰ αὐξήσῃ τὴν παραγωγὴν.

Δὲν φανταζόμεθα ὅτι οἱ γεωργοὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος εἶναι
ὀλιγώτερον ἐξυπνοί, ὀλιγώτερον ἐργατικοί, ἢ ἀγαποῦν ὀλιγώ-
τερον τὸ συμφέρον τῆς τσέπης των. Φρονοῦμεν μάλλον ὅτι δὲν
ἔγινεν εἰς αὐτοὺς ἀκόμη ἡ πρέπουσα ἐνέργεια, ἡ πρέπουσα
διδασκαλία.

Εὐχόμεθα τὸ παράδειγμα τῶν Κρητῶν καὶ Κυπρίων δημο-
διδασκάλων νὰ μιμηθῶν ταχέως καὶ οἱ λοιποὶ δημοδιδάσκα-
λοι τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, διδάσκοντες, συμβουλευόντες, κά-
μνοντες σχολικοὺς κήπους καὶ ἀποδεικτικὸς ἀγρούς παντὸς
εἴδους (κλάδευσες ἐλαιοδένδρων, ἐμβολιασμοὶ δένδρων καὶ ἀμ-
πέλων, λίπανσις φυτῶν καὶ δένδρων κτλ.) καὶ τότε ἀσφαλῶς
δυνάμεθα νὰ εἰμεθα ἡσυχά, διότι καὶ τὴν ποθομένην σιτάρ-
κειαν ταχέως θὰ ἔχωμεν καὶ ἡ ὁρακίμῃ μας ταχείως θὰ ἀπο-
κτήσῃ τὴν προπολεμικὴν τῆς ἀξίας καὶ τέλος θὰ δυνάμεθα νὰ
ζήσωμεν ὡς πολιτισμένον πλοῦσιον ἔθνος, καὶ ὅχι ὅπως εἰ-
μεθα σήμερον βεβαρυμένοι ἀπὸ φόρους, οἰκονομικῶς στενωχω-
ρημένοι, ἀπεχρεωμένοι νὰ παρακαλοῦμεν διαρκῶς νὰ μᾶς κά-
μουν δάνεια ἀπ' ἔξω, διαρκῶς ὑποδούλοι πότε τοῦ ἑνὸς καὶ
πότε τοῦ ἄλλου δανειάτου μας. Δὲν ὑπάρχει δὲ χειρότερα ὑπο-
δούλωσις ἀπὸ τὴν τοῦ χρήματος.

Τερματίζοντες τὴν σύντομον ταύτην πραγματείαν θεωροῦ-
μεν καθήκον μας νὰ συγχαρώμεν τοὺς Κρητὰς δημοδιδασκά-
λους τῶν ὁποίων τὴν ἐθνικὴν ταύτην δράσιν παρακολουθεῖ
καθημερινῶς ὁ Ἀγρ. Ταχ.μος διὰ τῶν συχνῶν ἐπιστολῶν τὰς
ὁποίας λαμβάνει ἐκ μέρους των καὶ διὰ τῶν ὁποίων ζητοῦν
διαφόρους γεωργικὰς πληροφορίας, εὐχόμεθα δὲ τὸ παράδειγ-
μά των νὰ μιμηθῶν ταχέως καὶ οἱ δημοδιδάσκαλοι τῆς λοι-
πῆς Ἑλλάδος.

Θ. Α. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΦΥΤΑ

ΒΡΟΥΒΑ

(Ἰσοφελδία ἡ πολιά)

Ἡ βρούβα πρέπει συστηματικὰ νὰ καλλιεργηθῇ ἀπὸ τοὺς
κηπουροὺς μας, γιατί τὰ βλαστάρια της, καὶ πρὸ πάντων τῆς
μαύρης, ἔχουν μεγάλη ἐξόφλη καὶ ἀκριβοποιλοῦνται.

Τὰ βρούβοβλάσταρα βρασμένα καὶ περιχυμένα μὲ ἐλεγκτὸ

λάδι, κάνουν σαλάτα καλύτερη από το σινάπι, πρέπει όμως να τρώγονται καφτά. Η βρούδα σε ξερικό χωράφι σπέρνεται το φθινόπωρο με τα πρωτοβρόχια σε βραγιές φουσκισμένες με λίγη κοπριά ή χημικό λίπασμα 4—12—3 ή Νίτρο της Χιλής. Ισχύει επειδή ο σπόρος της είναι πολύ ψιλός, για να τον σπείρωμε, τον ανακατώνουμε με 2 μερικά ψιλή άμμο του ποταμού και λίγη στάχτη. Να σκεπασθώ δεν χρειάζεται. Και για να σπαρθώ ένα στρέμμα θέλωμε ίσαμε 300 δράμια σπόρο. Στους λαχανόκηπους που μπορεί να ποτιστή, τη σπέρνουν πιο πρώιμα σε βραγιές φουσκισμένες επίσης.

Καλύτερα θα ήταν να σπέρνονταν Σεπτέμβριο—Οκτώβριο πρώτα σε φυταριά (σπορεία) κι' ύστερα Γενάρη—Φλεβάρη να μεταφυτεύονταν σε φουσκισμένες βραγιές. Έτσι δυναμώνει και κάνει βλαστάρια περισσότερα και καλύτερα ίσαμε το Μάη, αν ποτίζεται τακτικά.

Σπόρο για να την καλλιεργήσουμε μπορούμε να πάρωμε από τις βρούδες που φυτρώνουν μόνες τους στους κήπους και στα χωράφια. Έποχή για να τον μαζέψουμε είναι το καλοκαίρι.

Τη βρούδα μπορούμε να τη μεταχειρισθούμε και για χλωρό φουσκί σπέρνοντάς την το φθινόπωρο σε χωράφι που θα φυτέψουμε καπνό κλοκαρινό' εις το χωράφι αυτό θα ρίξουμε πρώτα λίπασμα 4—12—3 δια να δυναμώση ή βρούδα που θα σπείρωμεν. Αυτή έλο το "χειμώνα θα μεγαλώνη. Και την ανοίξη που θα όργώσωμε το χωράφι για να το φυτέψουμε, την παρακάνωμε σκορπίζοντάς και χημικό λίπασμα από κείνο που θέλει το φυτό που θα καλλιεργήσωμε. Έτσι θα έχωμε περισσότερη και καλύτερη έσοδεία, και το χωράφι θαχρη δύναμη και για τον άλλο χρόνο. Σπόρο βρούδας πωλεί ο Γεώργ. Δ. Αφεντούλης, πλατεία Αγίας Ειρήνης Αθήναι.

ΑΛΕΞ. Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΙΚΙΛΑ

A

ΤΑ ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ EN ITALIA

Τα έργοστάσια χημικών λιπασμάτων Montecatini εν Ιταλία, κατά το 1926 παράγαγον 930.000 τόννους υπερφωσφορικών λιπασμάτων και άνω των 15.000 τόννων συνθετικής θειικής αμμωνίας.

Ίδου ο λόγος δια τον όποτον ή Ιταλία έχει σιτάρκειαν σήμερον, ενφ' πρό μιας μόνης 10ετίας μόλις παρήγγε σιτάρι δια την κατανάλωσιν μόνον 5 μηνών του έτους και εισήγγε σίτον δια τους επτά άλλους σήμερον ή Ιταλία έχει σιτάρκειαν, διότι από έτους εις έτος χρησιμοποιεί περισσότερα χημικά λιπασματατα.

Η Έλλάς δέν έχει σιτάρκειαν, διότι δέν μεταχειρίζεται ακόμη αρκετά λιπάσματα.

Όσοι θέλουν να έχουν σιτάρκειαν, χρεωστούν καλώς να μάθουν την ακόλουθον άπλην, άλλ' επιτακτικην αλήθειαν. **Τό σιτάρι γίνεται με τα χημικά λιπάσματα και όχι με λόγια, διατάγματα και έγκυκλίους.** (Βλέπε Άγρ. Ταχυδρόμον τεύχος 172).

B

ΤΟ ΘΕΙΪΚΟΝ ΟΞΥ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΖΙΖΑΝΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ EN ΓΑΛΛΙΑ

Τό θειϊκόν όξύ δια την καταστροφήν των ζιζανίων εις τα δημητριακά ήρχισε πλέον να χρησιμοποιηται εις μεγάλην κλίμακα εν Εδρώπη. Ίδου τι γράφει σχετικώς τό περιοδικόν «Le phosphate et les Engrais Chimiques» της 1ης Φεβρουαρίου 1927.

«Η ζήτησις του θειϊκού όξέως, του όποιου ή χρησιμότησις δια την καταστροφήν των ζιζανίων εις τα δημητριακά έκαμε καταπληκτικας προόδους καθ' όλην την Γαλλίαν, άποβαίνει ήμέρα τη ήμέρα πλέον έπειγουσα. Εις μόνον τον Νομόν «Seine-et-Oise» έλειτούργησαν 300 ήπποκίνητοι ψεκαστήρες κατά τό 1926,

» έχρησιμοποιήθησαν δέ 400 βαγόνια θειϊκού όξέως, » Διά της μεθόδου ταύτης κατωρθώθη μία αύξησις της » έσοδείας σίτου κατά 10.000 Κεντάλια ήτοι : 800.000 » όκάδας εις μόνον τον Νομόν τουτον κατά τό 1926».

Ίδου λοιπόν ένα εύκολον και εύθηνόν μέσον δια να έχωμεν καθαρά και φθηνά σιτάρια και ν' αύξήσωμεν την παραγωγήν μας.

Τό θειϊκόν όξύ προβλέπεται ότι πολύ ταχέως θα παίξη πρωτεύοντα ρόλον εις την Γεωργίαν.

Θ. Α. Α.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΟΡΘΟΤΑΤΗ ΣΥΣΤΑΣΙΣ

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ, του όποιου τό έκλεκτόν επιτελείον σοβαρώς μελετά τα οικονομικά και πλουτοπαραγωγικά ζητήματα της χώρας μας, εις περίβλεπτον θέσιν του ύπ' αριθ. 45 φύλλου της 13 Φεβρουαρίου έ. έ. έμφανώς δημοσιεύει τα εξής:

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Καλά οικονομικά θ' αποκτήσῃ τό κράτος, και θα εύημερώσῃ ή χώρα μας, εάν αι έλληνικαί κυβερνήσεις και τα πιστωτικά μας ίδρύματα ένισχύσουν πραγματικά και θετικά την γεωργικην παραγωγήν.

Μεγάλη ώθησις θα δοθῇ εις αυτήν, αν έπεκταθῇ ή διάδοσις των έλληνικων λιπασμάτων, δια της χρησιμοποίησεως και μόνον των όποιων θα εΐμεθα δέδωκεν, ότι δέν θα επέλθουν ζημιαι εις την έλληνικην γην.

Συνιστώμεν εις την κυβέρνησιν να μελετήσῃ επισταμένως τό ζήτημα, και εάν πεισθῇ ότι έχομεν δικαίον εις την πρότασιν μας, περί προστασίας των έλληνικων λιπασμάτων, να λάβῃ κάθε μέτρον ένισχυτικόν της ύφισταμένης εν τη χώρα διανομής, ως και δια την εξαπλώσιν τούτων μέχρις και της τελευταίας έλληνικης γωνίας.

Αί άνωτέρω γνώμαι και συστάσεις του Οικονομικού Ταχ)μου είναι τόσον καταφανώς αληθεϊς, ώστε δέν έχουσιν ανάγκην καμμίας απολύτως έπεξηγήσεως ή σχολίου.

Η έμπρακτος συνεχής εφαρμογή των συστάσεων τούτων θα συντελέσῃ εις την πρόοδον της Γεωργίας μας, ή όποια αναντηρήτως είναι ο σπουδαιότερος παράγων της άνορθώσεως των οικονομικων και του Κράτους και του ιδιώτου.

Εις τας όρθοτάτας ταύτας συστάσεις ο Άγρ. Ταχυδρόμος καθήκον του θεωρεϊ να προσθέσῃ, άποτεινόμενος προς τους γεωργονκτηματίας αναγνώστας του, και τα εξής:

Γεωργονκτηματία

Μη περιμένετε τα πάντα από τό Κράτος. Όφείλετε σεις οι ίδιοι, διότι εισθε οι πρωτίτως ενδιαφερόμενοι, να δοκιμάσῃτε τα χημικά λιπάσματα της ΑΕΕΧΠΑ δια να σχηματίσῃτε εξ ιδίας αντιλήψεις, γνώμην περί της άποτελεσματικότητος τούτων και να βεβαιώθῃτε, ότι μεταχειρίζόμενοι επί τινα έτη ταυτα, ασφαλώς θα πλουτήσῃτε.

Διά ν' αποκτήσῃτε δέ τας πολυτίμους ταύτας γνώσεις, αι όποια θα εξασφαλίσωσι τό μέλλον των τέκνων σας, δέν άπαιτούνται ούτε πολλοί κόποι, ούτε μεγάλα έξοδα.

Έκαστος γεωργονκτηματίας, έξοδεύων μόνον δρχ. εκατόν (Δρ. 100), και καταβάλλων μόνον δύο ώρων εργασίαν δύναται να δοκιμάσῃ και να μάθῃ την άποτελεσματικότητά των Χημ. λιπασμάτων. Οι σιταροκαλλιεργηταί δύνανται από σήμερον μέχρι των μέσων του Μαρτίου με μικροτέραν δαπάνην και

λίγώτερον κόπον να κάμουν τας δοκιμας ταύτας εις τα ήδη σπαρμένα σιτάρια των, μεταχειριζόμενοι τό λίπασμα έπιφανείας του τύπου 7-7-3 (Βλ. Άγρ. Ταχ)μον Ιανουαρίου έ. έ. 1927.

Τό Γεωπονικόν Τμήμα εύχαρίστως παρέχει, προφορικώς και δι' άλληλογραφίας, πασαν σχετικην οδηγίαν εις όλους εκείνους που ήθελον μας ζητήσῃ τοιαύτας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΖΕΦΕΡΕΜΙΝΙ 10 Φεβρουαρίου 1927

Δέν μπορείτε να φαντασθῃτε με τί ζήλον οι χωρικοί μας σπεύδουν και προμηθεύονται τα χημικά λιπάσματα για να βελτιώσουν τα κτήματά των και ν' αύξήσουν τα εισοδήματά των. Καθένας τους κόβει τό ψωμάκι των παιδιών του και ύποβάλλεται εις μυρίας στερήσεις καθ' όλο τό χρόνο, για να έξοικονομήσῃ λίγα χρήματα που θα του χρειασθουν για να αγοράσῃ τα λιπάσματά του. Δέν έχω πρόχειρον κατάλογον να σας άριθμήσω πόσοι χωρικοί από τό δικό μας χωριό έπρομηθεύθησαν έφέτος λιπάσματα. Ίδως για μια ώρισμένη τοποθεσία των σταφιδαμπέλων του χωριού μας παρετηρήθη, ότι μεγάλην ώφέλειαν άποφέρει ο τύπος 4—10—10, αν δέν άπατώμαι. Μεγάλας και πολλας εκδουλεύσεις μου παρέσχε τό περιοδικόν σας «Άγρ. Ταχ)μος» διότι κατόρθωσα άκόπως και παρεια διαφόρους συμβουλάς στοδς συγχωριανούς μας. Επίσης και εις την άνωτέραν τάξιν του Σχολείου μας, κάνω ως εκ παρεκτροπής, πολλάνκις όμιλίαν περί ώφέλειας και χρησιμοποίησεως των χημικων λιπασμάτων, ώστε οι σημερινοί μαθηταί και άδριανοί εργάται της γῆς, ως επί τό πλείστον να έχουν μια ιδέα για τα λιπάσματα και για την βελτίωσιν της θέσεώς των ως εκ της καλύτερας άποδόσεως της γῆς.

Επί τη εύκαιρία ταύτη σας εκφράζω τας εύχαριστίας μου δια την τακτικην άποστολήν του περιοδικού σας και σας παρακαλώ όπως εξακολουθήσῃτε και την εις τό μέλλον άποστολήν του δι' ους λόγους άνωτέρω σας εκθέτω.

Επίσης μεγάλως θα μ' έξυπηρετήσῃτε, αν είχατε και μου άποστέλατε και άλλα Γεωργικά Γεωπονικά βιβλία κτλ.

Τώρα έχάτως παρατηρεϊται κάποια κίνησις για Γεωργικά Σχολεία και αν συσταθουν τοιαυτα, θα θεωρούμεθα πρωτεργάται έμεις οι δημοδιδάσκαλοι, οι όποιοι με τας λίγας γνώσεις μας έδώσαμε την πρώτη ώθησιν για την εκλαΐκευσιν της χρήσεως των λιπασμάτων και γενικώς της Γεωπονίας, ήτις μέχρι σήμερον ύπάρχει δυστυχώς γραμμένη μόνο στα βιβλία των Γεωπόνων χωρίς αυτοί να εξέρχονται ούτε μια στιγμή έξω στα χωριά για να διδάξουν τους χωρικούς.

Αν τό Κράτος μας έξυπνήσῃ επί τέλους και ιδρύσῃ Άγροτικά Σχολεία, τότε ως έχῃ κάποια έλπίδα ή Έλλάς μας για να ζήσῃ.

Χρ. Κατεπολιώτης

Δημοδιδάσκαλος

Έν Κορωπί Δεκέμβριος 1926.

Επιβεβλημένον θεωρώ όπως συγχάρω την εταιρείαν δια την φιλότιμον και ένθνην δράσιν την όποιαν αναπτύσσει δια την διάδοσιν τόσον Ικανοποιητικης και ασφαλούς επιδράσεως λιπασμάτων. Κάμνω τούτο διότι χρησιμοποιών από αρκετού χρόνου τοιαυτα, τόσον εις τους άγρους σίτου όσον εις άμπέλους και έλαιόδενδρα, είδον καταπληκτικην διαφοράν εις ποσότητα και ποιότητα. Άλλως τε είναι άποδεδειγμένον ότι ολονόχποτε φυτόν, δια να αναπτυχθῇ, έχει ανάγκην αναλόγου Αζώτου (νιτρικων αλάτων), Φωσφόρου, Καλλίου κλπ. στοιχείων τα όποια έπαρκώς έχει τό έν λόγω λίπασμα, συμπληρούν ούτω την τόσον εκ φύσεως όσον και εκ της συνεχούς καλλιεργείας λεπτόγειον Άττικην. Νομίζω δέ ότι θα εξεπλήθουν περισσότερον τον σκοπόν της παρούσης μου, αν προς τούτοις έλαμβάνοντο ύπ' όψει υπό των χρησιμοποιούντων λιπάσματα, και δέν φαντάζομαι να ύπάρχει τις τοδλάχιστον εις την Άττικην χωρίς να μεταχειρίζεται τοιαυτα, τα εξής όλίγα : 1) κατάλ-

ηλος έποχή λιπάνσεως δι' έκαστον φυτόν, 2) μεγάλη προσοχή εις τον τρόπον της λιπάνσεως και 3) ειδικόν λίπασμα ού μόνον δι' έκαστον φυτόν αλλά και δι' έκαστην γην.

Μετά τιμής
Ι. Ράπτης
Καθηγητής Φυσικών

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΕΓΚΑΔΟΣ 28/12/26.

Εκφράζω τας εύχαριστίας μου εις την Σεβαστήν Έταιρείαν των Χημικων Λιπασμάτων δια τα θαυμάσια άποτελέσματα, τα όποια είδον, μεταχειριζόμενος εις μικράν περιουσίαν που έχω, ιδίως δέ εις ένα περιβολάκι εις τό όποτον μεταχειρίζομαι όλο λίπασμα του τύπου 6-8-8, βεβαίως είναι θαύματα και άπίστευτα να τα γράψῃ κανείς, αλλά χωρίς υπερβολήν Κΰρ. Διευθυντά, χρόνον τον χρόνον ν' αγοράσω τα ποσά τα όποια χρειάζονται, τα καύμένα τα δένδρα και τα λαχανικά μένουν μισοχορτάτα, αντί μιας μερίδος, τρώνε πότε 1)2, πότε 3)4. Έν τούτοις φέτος μ' όλη την ξηρασία που δέν έποτιζόνταν τακτικώς, έκαμα άγγούρια 60-70 εκατοστά του μέτρου, μελιτζάνες 2-3 την λίτρα, κολοκυθάκια 2 ήμερών 25-30 εκατοστά, πεπόνια τό μικρότερον 3 λίτρ. και γλυκύτατα, πατάτα έβαλα ένα στρέμμα με 120 όκ. λίπασμα και σπόρο όκ. 200, έβγαλα λίτρες χιλιάδες 5.000 ζάχαρι στο φαγι και μεγάλη σάν κίτρα τα 2)3 του ποσού.

Ι. Διβανάνης

ΓΕΡΑΚΑΡΙ-ΡΕΘΙΜΝΗΣ-ΚΡΗΤΗΣ 16) 1) 27.

Τας τιμας λιπασμάτων έλαβον. Σας εύχαριστώ πολύ δια την καλωσύνην σας ταύτην και θα μένω υπόχρεος εις την Έταιρείαν σας, ή όποια εις πολλά πράγματα με ώφέλησε με τας διαφόρους οδηγίας τας όποιας μου έχει άποστείλει ήθικώς, και δια των χημικων λιπασμάτων της, τα όποια έντατικώς χρησιμοποιώ, και με έχει ώφέλῃσει υλικώς. Οδδέποτε δέ θα καλλιεργήσω τι, αν δέν θα τό λιπάνω δια των χημ. λιπασμάτων της Έταιρείας σας.

Ι. Στ. Κοσιελιδάνης

ΑΓΩΩΝΑΡΙΟΝ ΕΒΘΙΑΣ 29)1)27

Διά της παρούσης μου έρχομαι να σας εύχαριστήσω δια τό αναληφθέν έργον της μορφώσεως του Άγροτικού κόσμου δια του εκδοιόμενου περιοδικού «Άγρ. Ταχ)μος», ως και δια τον θόλαμβον των υπό της ΑΕΕΧΠΑ κατασκευαζόμενων λιπασμάτων, των όποιων χρησιμοποίησας πρώτην φοράν έφέτος 40 σάκκους δια την λίπανσιν των άγρών μου, είδον τα καταπληκτικά άποτελέσματα, ύπολογίζων την παραγωγήν διπλασίαν της περιουής και άνω. Επιφυλάσσομαι τό επόμενον να κάμω μεγαλυτέραν χρῆσιν αυτών, γιατί είδα, ότι την δραχμήν που θα δώσῃ κανείς για αυτά, την δεκαπλασιάζει.

Σ. Γκιζελής, παντοπώλης

ΒΟΡΒΟΓΓΕΪΚΟΝ-ΑΝΑΨΕΛΙΤΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ 18)1)27

Διά της παρούσης μου σπεύδω να σας εύχαριστήσω δια την άποστολήν του περιοδικού σας. Εις πολλούς πατριώτας μου έδώσα και διαβάσανε αυτά, και όλοι μας εύχόμεθα εις την όψ' όμας Έταιρείαν, όπως απαλλάξῃ όλους μας από την ένεινείαν. Άλλοι έτοιμαζόμεθα δι' Αυστραλίαν, άλλοι δια την Νότιον Αμερικην, και πολλά άλλα μέρη. Από την στιγμήν που έλάβαμε τό περιοδικόν σας όλοι αναβάλαμε γνώμην, δια να μεταχειρισθώμεν πρώτον τα λιπάσματά σας, και αν επιτύχωμεν δέν έχομεν ανάγκην ταξειδίου.

Κύριε Διευθυντά, πολύ θα μας υποχρεώσῃτε να μας υποδείξετε δια τας κάτωθι έρωτήσεις :

1) Εάν όφελῃ εις τα έσπαρμένα σιτάρια να ρίψωμεν λίπασμα, και κατά ποιον τρόπον.

2ον) Εάν δέν είμπορέσωμεν να χρησιμοποιήσωμεν εις τα σιτάρια, να μας οδηγήσῃτε δια τα καλαμπόκια, και πότε πρέπει να ρίξωμε τό λίπασμα, με τό πρώτον όργωμα ή με τό δεύτερον, ή με τον σπαρμόν.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιον ἐξ ολοκλήρου καταβλημένον Δραχ. **15.000.000.—**

Κεφάλαια ἀποθεματικά καὶ κρατήσεις » **2.902.519.95**

ΕΔΡΑ ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Σταδίου 33. ΑΠΟΘΗΚΑΙ: ἐν Ἀθήναις Παλαιὸς σιδηροδρομικὸς σταθμὸς Θησείου.
Ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ ὁδὸς Ἀριστείδου 20. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις τοῦ Κράτους.

Κατασκευάζονται εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς φωσφορικῆς καὶ σύνθετα λιπάσματα, θεικόν, ὀξύ, ὑδροχλωρικόν, νιτρικόν, θεικὸν σίδηρος, καὶ περσπορίνη κτλ. Εἰς τὸ εἰδικὸν δὲ ἐργοστάσιον ΥΑΛΟΥΡΓΙΑΣ κατασκευάζονται δαμιτζάναι, τιάλαι, διάφορα ἐπιτραπέζια εἶδη (ποτήρια) ὑαλοπίνακες (τζάμια) κλπ.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Τύποι Λιπασμάτων	Ὁ τόννος ἢτοι τὰ 100 χιλγρ. μονοῦς σάκκους	Παρατηρήσεις διὰ τὴν χρησιμοποίησιν
Α. Φ. Κ. Δραχ.		Α'. Κανονικῶν συνθέτων Χημ. Λιπασμάτων.
0—16—0	1270.—	—Πρὸς συμπλήρωσιν κόπρου πρὸς 5—10 ο/ο τοῦ βάρους τῆς κόπρου.
0—12—6	1820.—	—Δι' ὄσπρια, τριφύλλια καὶ συμπλήρωσιν κόπρου διὰ τὰ καλιόφιλα φυτὰ.
4—12—3	2860.—	—Διὰ δημητριακὰ, ἀραβόσιτον καὶ διὰ τὰ φυτὰ τῆς ἀροτραίας καλλιεργείας.
4—10—5	3890.—	—Δι' ἄμπελον, σταφιδάμπελον, ἐλαίαν, ὀπωροφόρα καὶ παντὸς εἶδους δένδρα.
4—10—10	3085.—	—Δι' ἄμπελον, σταφιδάμπελον, ἐλαίαν, ὀπωροφόρα καὶ παντὸς εἶδους δένδρα.
6—8—8	3510.—	—Διὰ πατάταν, καπνὸν, ἐσπεριδοειδῆ, κηπουρικὰ, δι' ἄνθη καὶ ἐν γένει δι' ὅλα τὰ πολυτίμα φυτὰ.
7—7—3	3705.—	—Διὰ σπορεῖα ἐν γένει (καπνοῦ, ντομάτας κλπ.) κακοχεμωνιασμένα σιτάρια, κριθάρια κλπ. (Α' ἐπιρρυθμισμένης).
15—0—0	Αἱ τιμαὶ δι-	—Νίτρον
20—0—0	δονται δι' ἄλ-	—Θεικ. Ἀμμωνία
10—0—48	ληλογραφίας	—Θεικ. ὀν κάλι

Β'. Ἀπλῶν λιπασμάτων

Ἡ χρῆσις τῶν ἀπλῶν λιπασμάτων παρουσιάζει δυσκολίας καὶ ἐνέχει κινδύνους ἀποτυχιῶν.

Αἱ ἄνω τιμαὶ εἶναι ἁπλῶς ἐνδεικτικαί. Αἱ πραγματικαὶ τιμαὶ μεταβάλλονται ἀναλόγως τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος.

Παράδοσις εἰς τὰ ἐν Πειραιεὶ ἐργοστάσια μὲς τοῖς μετρητοῖς, εἰς μονοῦς σάκκους. (Τὰ ἐκείθεν δὲ μέχρι τοῦ Σ. Σταθμοῦ ἢ τοῦ πλοίου ἔξοδα εἰς βρὸς τοῦ ἀγοραστοῦ). Ἀξία διπλῶν σάκκων δραχ. 15 ἑκαστος. Ἀξία διπλῶν ἡμισάκκων δραχ. 12 ἑκαστος.

Οἱ σάκκοι εἶναι σφραγισμένοι μὲ τὴν μεταλλίνην σφραγίδα. Ἡ περιεκτικότης τοῦ λιπάσματος εἶναι ἡγγυ-
ημένη, ἐφ' ὅσον ἡ σφραγίς εἶναι ἀπαραβίαστος.

Ἡ ἀξία τῶν λιπασμάτων ἐμβάζεται συγχρόνως μὲ τὴν διαβίβασιν τῆς παραγγελίας. Οἱ ἀντιπρόσωποι
μας ὑποχρεοῦνται νὰ πωλῶσιν εἰς τὰς ἄνω τιμὰς τοῦ τιμολογίου μας, ἐπηυξημένους
μόνον μὲ τὰ ἔξοδα μεταφορῶν ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἑταιρείας εἰς τὸν τόπον τῆς
παραδόσεως τοῦ λιπάσματος.

3ον) Καὶ ἂν ὡς κτηματίας κανένας δύναται ἀπὸ τὸν
Συν)σπόν νὰ πάρῃ λιπάσμα, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Ἑταιρείαν
σας, διότι ἐδῶ δὲν εἰσπέρσσει ἡ κοινότης νὰ σχηματίσῃ Γεωρ-
γικὸν Συν)σπόν, διότι ὁ κόσμος εἶναι ἀμαθής, καὶ πολλοὶ ἐκ
τῶν ἐμπόρων ἀποτρέπουσιν τὸν ἀμαθὲς κόσμον.

Δ. Περιλήψις

Σ. Α. Τ.—Ἐδόθησαν αἱ ζητούμεναι πληροφορίες.

ΜΑΣΚΛΙΝΑ-ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ 1 Φεβρουαρίου 1927

Δὲν δύναμαι νὰ σὰς ἐκφράσω τὴν μεγάλην μου χαρὰν, ἣν
διατρέφω εἰς τὴν καρδίαν μου, λόγω τῶν λαμπρῶν κατωρθω-
μάτων τῆς Ἑταιρείας ὑμῶν ἐπὶ τῶν λιπασμάτων.

Ἐπὶ 3 ἔτη σχεδὸν συνεχῶς μεταχειρίζομαι ταῦτα, καὶ εἰς
τὰ τρία αὐτὰ ἔτη ἡ ἐσοδεία ὑπῆρξεν θαυμασία ἐπὶ τῶν γεω-

μήλων, σταφιδάμπελων, καὶ ἐλαιοδένδρων, εἰς ἃ τὸ μεταχει-
ρίζομαι.

Τιμὴ καὶ δόξα ἀνήκει πρὸς ὑμᾶς. Εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν
Πατρίδα, ἥτις βγάξει τοιοῦτους πειραματιστάς, καὶ καλὸς τυχερός
ὁ γεωργὸς ἐκείνος, ὅστις ἐν μέσῳ σιγῶν κρίσιμων εὖρε ἄσυλον
ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς ζωογόνῃσιν τῶν κτημάτων του, ἀφ' ἑτέρου
δὲ διὰ τὴν καλὴν παραγωγὴν, νὰ δύναται ν' ἀντεπεξέρχεται
τα οἰκογενειακά του ζητήματα.

Ἀπαντῶντες οἱ κάτοικοι τοῦ Κασσίου μένουσιν ἀπείρως εὐχα-
ριστήμενοι, διότι τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἀντιπροσώπου σας Χ. Καπρά-
νου εὗρον τὰ πλούσια ἀποτελέσματα.

Ἡ παρούσα μου νὰ κοινοποιηθῇ εἰς τὸν Ἀγρ. Ταχ)μον ὃν
παρακαλῶ ὅπως μᾶς τὸν πέμψετε μὴνιαιῶς δωρεάν λόγω τῆς
συνδρομῆς μου, ἣν παράσχω ἐπὶ τῶν λιπασμάτων.

Κ. Τριαντάφυλλος

